

HZN

Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I POSLOVANJA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME U 2023. GODINI

Izvešće o izvršenju godišnjeg programa rada i poslovanja Hrvatskog zavoda za norme u 2023. godini od 23. veljače 2024. godine (KLASA: 001-01/24-03/01; URBROJ: 448-01/01-24-1) odobreno je na 20. sjednici Upravnoga vijeća HZN-a koja je održana 22. ožujka 2024. godine (KLASA: 007-01/24-04/01; URBROJ: 448-01/01-24-4). Ovo Izvešće sadrži i ispravke u skladu s dostavljenim mišljenjima Ministarstva financija.

Zagreb, travanj 2024.

SAŽETAK	4
UVOD	6
1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	7
2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	8
3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	9
3.1 Upravno vijeće	9
3.2 Ravnatelj	9
3.3 Stručno vijeće	10
3.4 Savjet za norme	10
3.5 Tehnička uprava	10
3.6 Programski odbori	10
4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	10
5. AKTIVNOSTI NACIONALNE NORMIZACIJE	11
5.1 Pravila rada hrvatske normizacije	11
5.2 Tehnička infrastruktura	11
5.3 Tehnički odbori	12
5.3.1 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO, IEC)	13
5.3.2 Članstvo i rad u tijelima europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI)	14
5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija	16
5.5 Dostavljanje podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)	17
5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije	18
5.7 Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti	19
5.7.1 Javna rasprava o nacrtima europskih normativnih dokumenata	20
5.7.2 Tehnička priprema normativnih dokumenata	21
6. SURADNJA	23
6.1 Europska i međunarodna suradnja	23
6.1.1 Suradnja s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji	24
6.2 Nacionalna suradnja	24
6.2.1 Suradnja s tijelima državne uprave	24
6.2.2 Suradnja s gospodarskim i strukovnim udrugama i organizacijama koje predstavljaju različite interesne skupine	25
6.2.3 Suradnja s obrazovnim i znanstvenim ustanovama	25
7. INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a	26
8. INFORMACIJSKE USLUGE I PROIZVODI	28
8.1 Normoteka i rad s korisnicima	28
8.1.1 Kontaktna točka za mikro, mala i srednja poduzeća (MSP)	29
8.1.2 Uspostava i održavanje podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom	30

8.2	Marketing i prodaja norma i normativnih dokumenata	31
8.2.1	Aktivnosti HZN-a u prodaji norma i normativnih dokumenata	31
8.2.2	Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma	33
8.2.3	Marketinške aktivnosti	34
8.3	Dodjela registracijskih brojeva	34
8.4	Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT	34
8.5	Mrežne stranice	35
8.6	Službeno glasilo HZN-a	35
8.7	Službena, informativna i promotivna izdanja	35
8.8	Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You	36
9.	KOMUNIKACIJSKE I EDUKACIJSKE AKTIVNOSTI	38
9.1	Aktivnosti u promicanju normizacije	38
10.	EUROPSKI PROJEKTI	39
10.1	Projekt prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik	39
	(SA/CEN/2021-02 i SA/CLC/2021-02)	39
11.	POSLOVANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	40
11.1	Ljudski potencijali	40
11.1.1	Izobrazba djelatnika HZN-a	40
11.2	Prostor za rad	42
11.3	Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a	43
11.4	Financijski pokazatelji	44
11.4.1	PRIHODI	44
11.4.2	RASHODI	45

SAŽETAK

Hrvatski zavod za norme (HZN) hrvatsko je nacionalno normirno tijelo koje djeluje u skladu sa Zakonom o normizaciji i pravilima međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija u kojima je član. HZN punopravni je član Međunarodne organizacije za normizaciju (*International Organisation for Standardization, ISO*), Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (*International Electrotechnical Commission, IEC*), Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization, CEN*) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC*) te član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (*European Telecommunications Standards Institute, ETSI*).

HZN je tijekom 2023. godine obavljao poslove i zadaće hrvatskoga nacionalnog norminog tijela te provedbenog tijela prema Uredbi o europskoj normizaciji br. 1025/2012.

Radom HZN-a upravlja Upravno vijeće HZN-a. Upravno vijeće održalo je tijekom 2023. godine sedam sjednica. Dana 31. prosinca 2023. u HZN-u bila su zaposlena 52 službenika na neodređeno vrijeme, od toga 2 dr. sc., 1 mr. sc., 3 univ. spec., 33 VSS, 3 VŠS i 10 SSS.

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju HZN je tijekom 2023. sudjelovao u radu tehničkih tijela CEN-a i CENELEC-a te na redovitim godišnjim skupštinama CEN-a i CENELEC-a. HZN je redovito glasovao o svim radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a, kao i o svim radnim dokumentima CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te o radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih organizacija u čijem radu HZN aktivno sudjeluje.

HZN prati dinamiku razvoja europskih norma te u skladu s tom dinamikom prihvaća europske norme u nacionalni normizacijski sustav u skladu s datumima predviđenim za njihovo prihvaćanje. U normizacijski sustav RH do kraja 2023. prihvaćeno je 100 % europskih norma. Do kraja 2023. u hrvatski je normizacijski sustav ukupno prihvaćeno 34 395 normizacijskih dokumenata. Tijekom 2023. godine objavljeno je 1398 novih hrvatskih normativnih dokumenata (norma, tehničkih specifikacija, tehničkih izvještaja, uključujući amandmane i ispravke), 1056 dokumenata je povučeno, a za javnu je raspravu objavljeno 1466 dokumenata. Katalog hrvatskih norma redovito se posuvremenjuje i za javnost je dostupan na mrežnim stranicama HZN-a, a podaci o rezultatima nacionalne normizacije redovito se objavljuju i u službenom glasilu HZN-a. Tijekom 2023. objavljeno je dvanaest brojeva HZN-ova e-glasila.

Tijekom 2023. redovito su održavane e-aplikacije HZN-a. U sustav HZNacrti učitana su 884 nacrti norma. U Repozitorij hrvatskih norma pristupilo je 2625 korisnika koji su 68 087 puta pregledali norme. Tijekom 2023. telefonom i e-poštom odgovoreno je na 1840 upita korisnika o normama te je redovito održavan portal za male i srednje poduzetnike na mrežnim stranicama HZN-a. Također je proveden interni audit sustava upravljanja kvalitetom HZN-a i nadzorni audit, tj. nezavisna vanjska ocjena prema normi HRN EN ISO 9001:2015.

HZN je redovito dostavljao Središnjoj upravi CEN-CENELEC-a naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme na hrvatskome jeziku, koji se objavljuju u Službenom listu Europske komisije. U 2023. dostavljeno je oko 75 naslova norma i nacrti norma na hrvatskom jeziku.

Na zahtjev ministarstava i državnih upravnih organizacija Hrvatski zavod za norme sudjelovao je tijekom 2023. u pripremi popisa odgovarajućih usklađenih norma koje služe kao potpora za provedbu tehničkog zakonodavstva.

Radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Dana 31. prosinca 2023. ukupan broj članova HZN-a iznosio je 257, od toga 239 pravne osobe (tvrtke, komore, javne ustanove, fakulteti, tijela državne uprave i dr.) te 18 fizičkih osoba (pojedinci ili obrtnici). Svi članovi HZN-a čine Stručno vijeće. Tijekom 2023. godine održana je jedna sjednica Stručnoga vijeća Hrvatskog zavoda za norme.

Za obavljanje poslova hrvatske normizacije i za praćenje međunarodne i europske normizacije u pojedinim užim područjima normizacije osnivaju se tehnički odbori. HZN je u 2023. imao 170 tehničkih odbora u čiji je rad uključeno oko 1720 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd.

HZN imenuje stručnjake za rad u međunarodnim i europskim radnim skupinama. U međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO, IEC) sudjeluje 66 stručnjaka u 38 radnih skupina, dok u europskim organizacijama za normizaciju (CEN, CENELEC) sudjeluje 106 stručnjaka u 81 radnoj skupini.

HZN upravlja radom jednoga međunarodnog tehničkog pododbora IEC TC31/SC31J, *Classification of hazardous areas and installation requirements*.

U skladu s Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu („Narodne novine”, broj 129/2023) te preraspodijele Ministarstva financija iz prosinca 2023. godine, HZN-u su odobrena financijska sredstva u ukupnom iznosu od 1.594.777,00 eura. U 2023. na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti Hrvatskog zavoda za norme naplaćeno je 417.977,78 eura, što predstavlja 100 % naplaćenosti, odnosno u državni proračun uplaćeno je 26,21 % ukupno odobrenih sredstava HZN-a.

Do 31. prosinca 2023. HZN je podmirio sve dospjele financijske obveze prema svojim dobavljačima.

UVOD

Hrvatski zavod za norme počeo je s radom kao samostalna javna ustanova 1. srpnja 2005. godine. Do osnivanja Hrvatskog zavoda za norme aktivnosti nacionalne normizacije obavljale su se u okviru Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo. HZN osnovala je Vlada Republike Hrvatske (Uredbom o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine”, broj 154/2004 i 44/2005)) na temelju Zakona o normizaciji („Narodne novine”, broj 163/2003).

HZN radi na temelju Zakona o ustanovama („Narodne novine”, broj 76/1993, 29/1997, 47/1999, 35/2008 i 127/2019), Zakona o normizaciji („Narodne novine”, broj 80/2013) i Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine”, broj 154/2004, 44/2005, 30/2010, 34/2012 i 79/2012) te Uredbe o europskoj normizaciji br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Europskog vijeća od 25. listopada 2012. godine, koja je za Republiku Hrvatsku u potpunosti stupila na snagu 1. srpnja 2013. godine. Uredba o europskoj normizaciji uređuje zakonsko područje normizacije koje je jedinstveno za sve europske države. Zakonom o normizaciji određeno je da je HZN nadležno tijelo za provedbu te Uredbe. Zakonom o normizaciji također su utvrđena načela i ciljevi hrvatske normizacije, organizacija i djelovanje HZN-a te pripremanje i izdavanje hrvatskih norma.

Hrvatska se normizacija temelji na sljedećim načelima:

- pravo dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme i prihvaćanja hrvatskih norma te na dragovoljnoj primjeni hrvatskih norma
- konsenzus o sadržaju hrvatskih norma
- javnost rada u svim fazama pripreme norma i obavješćivanju javnosti o normizacijskom radu
- sprječavanje prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom
- međusobna usklađenost hrvatskih norma
- uzimanje u obzir dostignutog stanja tehnike te rezultata europske i međunarodne normizacije.

Ciljevi su hrvatske normizacije:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša
- promicanje kvalitete proizvoda, procesa i usluga
- osiguranje svrhovite uporabe rada, gradiva i energije
- poboljšanje proizvodne učinkovitosti ograničenjem raznolikosti, osiguranjem spojivosti i zamjenjivosti
- uklanjanje tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

HZN kao član predstavlja Republiku Hrvatsku u Međunarodnoj organizaciji za normizaciju ISO (*International Organization for Standardization*), Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu IEC (*International Electrotechnical Commission*), Europskom odboru za normizaciju CEN (*European Committee for Standardization*) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju CENELEC (*European Committee for Electrotechnical Standardization*) te u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI (*European Telecommunications Standards Institute*) kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske.

1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Djelatnost HZN-a utvrđena je člankom 5. Zakona o normizaciji i člankom 4. Uredbe o osnivanju HZN-a tako da HZN obavlja sljedeće poslove:

1. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma
4. uređuje, izdaje i distribuira hrvatske norme, druge dokumente i publikacije iz područja normizacije
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu
8. promiče uporabu hrvatskih norma
9. nabavlja i održava zbirke europskih, međunarodnih te važnijih nacionalnih i granskih normativnih dokumenata
10. uspostavlja infrastrukturu savjetodavnih (programski odbori) i tehničkih tijela (tehnički odbori/pododbori i radne skupine) za obavljanje poslova hrvatske normizacije
11. osigurava i koordinira sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju
12. surađuje s nacionalnim normirnim tijelima drugih država
13. obavlja poslove informativne središnjice za WTO/TBT
14. obavlja poslove povezane s obavješćivanjem u području tehničkih norma i propisa
15. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme za primjenu tehničkog zakonodavstva
16. uspostavlja i održava bazu podataka o hrvatskim normama povezanim s tehničkim zakonodavstvom
17. može pripremati popise hrvatskih norma uz pojedine tehničke propise za objavu u Narodnim novinama
18. izdaje službeno glasilo u kojem objavljuje obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima europskih norma, obavijesti o novim hrvatskim normama te obavijesti o povlačenju hrvatskih norma kao i druge obavijesti iz područja normizacije
19. uspostavlja, razvija i održava hrvatsko tehničko nazivlje
20. provodi stručnu izobrazbu u području normizacije i srodnih djelatnosti
21. surađuje s tijelima državne uprave u područjima svoje djelatnosti, posebno radi podrške provedbi tehničkoga zakonodavstva
22. surađuje s gospodarskim i drugim strukovnim udrugama, obrazovnim i znanstvenim ustanovama
23. surađuje u razvojnim i istraživačkim projektima povezanim s normizacijom.

U skladu s člankom 13. Statuta HZN-a djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Zakonom o normizaciji i Uredbom o osnivanju HZN-a utvrđeno je da radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Statutom HZN-a utvrđen je način sudjelovanja članova HZN-a u radu i upravljanju HZN-om, vrste članstva i način ostvarivanja članstva.

Pravilnikom o članstvu u HZN-u uređena su pitanja povezana s članstvom u HZN-u, prava i dužnosti članova, utvrđivanje iznosa članarine i način njezina plaćanja, prijavljivanje i primanje u članstvo te prestanak članstva. Tijela državne uprave prijavljuju se za suradnju s HZN-om i prema članku 2. Pravilnika o članstvu u HZN-u smatraju se redovitim članovima HZN-a.

Tijekom 2023. došlo je do promjene broja članova HZN-a. U tablici 1 prikazani su usporedni podaci o članovima HZN-a za 2022. i 2023. godinu prema vrsti članstva i vrsti pravnih osoba, a u skladu s odlukama Upravnoga vijeća tijekom 2023. godine.

Tablica 1 – Podaci o broju članova Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	Stanje 2022-12-31	Stanje 2023-12-31
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	6	6
Fizičke osobe	0	0
Ukupno članova promatrača	6	6
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	148	152
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – osnovne i srednje škole	1	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva i udruge osnovane prema Zakonu o udrugama i registrirane u Registru udruga	8	8
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – visokoškolske ustanove	20	22
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove	17	17
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore i udruženja registrirana u Sudskom registru	6	6
Fizičke osobe – pojedinci	18	17
Obrtnici	2	1
Tijela državne uprave	25	25
Ukupno redovitih članova	246	251
Ukupno članova HZN-a	252	257

Članovi HZN-a dužni su platiti članarinu za tekuću godinu do kraja ožujka kako bi zadržali svoja prava.

U 2023. godini prihod od članarina neznatno je viši u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 132.755,75 eura. U 2022. godini od članarina je prikupljeno 129.603,82 eura, odnosno 976.500,00 kuna. Prihod se uplaćuje u Državni proračun RH.

3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Člankom 6. Uredbe o osnivanju HZN-a utvrđena su tijela HZN-a: Upravno vijeće, ravnatelj i Stručno vijeće. Statutom HZN-a uređeno je osnivanje Savjeta za norme i Tehničke uprave te programskih i tehničkih odbora.

3.1 Upravno vijeće

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 13. siječnja 2023. donijela je Rješenje o razrješenju predsjednice i imenovanju predsjednika Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme (KLASA: 080-02/23-02/04; URBROJ: 50301-15/07-23-02, „Narodne novine”, broj 8/2023) kojim se:

- NATAŠA MIKUŠ ŽIGMAN razrješuje dužnosti predsjednice Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme, na koju je imenovana kao predstavnica ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva.
- HRVOJE BUJANOVIĆ, predstavnik ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva, imenuje predsjednikom Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme.

Na sjednici održanoj 25. svibnja 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela je Rješenje o razrješenju i imenovanju dijela članova Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme (KLASA: 080-02/23-02/49; URBROJ: 50301-15/28-23-02, „Narodne novine”, broj 61/2023) kojim se:

- NINA ČULINA, razrješuje dužnosti članice Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme na koju je imenovana kao predstavnica ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva
- MELANIJA GRUBIĆ SUTARA, razrješuje dužnosti članice Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme na koju je imenovana kao predstavnica Radničkog vijeća Hrvatskog zavoda za norme
- ANTONIO PAVLEČIĆ, predstavnik ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva, imenuje članom Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme
- FRANJO PETKOVIČEK, predstavnik Radničkog vijeća Hrvatskog zavoda za norme, imenuje članom Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme.

Člankom 26. stavkom 4. Statuta HZN-a utvrđeno je da se sjednice Upravnog vijeća održavaju prema potrebi, a najmanje šest puta godišnje. Upravno vijeće tijekom 2023. održalo je sedam sjednica. Na sjednicama Upravnoga vijeća raspravljalo se o pitanjima iz njegove nadležnosti i donesene su odluke iz njegove nadležnosti.

3.2 Ravnatelj

U skladu s člankom 38. Statuta ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Hrvatskog zavoda za norme.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od 1. travnja 2021. (KLASA: UP/I 080-02/21-02/50; URBROJ: 50301-15/07-21-02, „Narodne novine”, broj 35/2021) razriješen je Igor Božičević dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za norme.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od 1. travnja 2021. godine (KLASA: UP/I 080-02/21-01/99; URBROJ: 50301-15/07-121-02, „Narodne novine”, broj 35/2021) imenovan je Igor Božičević ravnateljem Hrvatskog zavoda za norme.

Tijekom 2023. ravnatelj HZN-a obavljao je poslove u skladu s člankom 38. Statuta HZN-a, a za svoj rad bio je odgovoran, u skladu člankom 36. Statuta, Vladi Republike Hrvatske, ministru nadležnom za poslove gospodarstva i Upravnom vijeću.

3.3 Stručno vijeće

U skladu s člankom 6. Zakona o normizaciji članovi HZN-a članovi su Stručnog vijeća i imaju pravo sudjelovati u njegovu radu. U skladu s Uredbom o osnivanju HZN-a, člancima 32. i 33. Statuta utvrđeni su poslovi Stručnoga vijeća i način njegova rada.

U prosincu 2023. održana je 2. sjednica Stručnoga vijeća kojom je predsjedavao Igor Župančić, dipl. ing. stroj., predsjednik Stručnog vijeća.

Ravnatelj Hrvatskog zavoda za norme, Igor Božičević prisutne članove Stručnog vijeća obavijestio je o rezultatima rada HZN-a u 2022. i 2023. godini te o planiranim aktivnostima HZN-a u 2024. godini. Tijekom 2. sjednice Stručnog vijeća ravnatelj Hrvatskog zavoda za norme dodijelio je dvanaest zahvalnica dugogodišnjim članovima tehničkih odbora/pododbora.

3.4 Savjet za norme

U skladu s člankom 52. Statuta HZN-a Savjet za norme savjetodavno je tijelo Upravnog vijeća HZN-a te osigurava ravnomjernu zastupljenost svih zainteresiranih strana za hrvatsku normizaciju u savjetovanju Upravnog vijeća HZN-a.

Savjet za norme nije osnovan.

3.5 Tehnička uprava

U skladu s člankom 54. Statuta HZN-a i Poslovnikom o radu Tehničke uprave, Tehnička uprava održala je 13 sjednica u 2023. godini. Tehničku upravu čine voditelj Tehničke uprave i voditelji stručnih područja normizacije imenovani odlukom ravnatelja.

3.6 Programski odbori

U skladu s člankom 55. Statuta HZN-a programski odbori osnivaju se radi utvrđivanja politike normizacije u pojedinome području te povezuju interese različitih zainteresiranih strana za normizaciju određenog područja i utvrđuju prioritete u normizaciji područja.

Dosad nije osnovan nijedan programski odbor.

4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Opći akti Hrvatskog zavoda za norme jesu: Statut HZN-a, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Hrvatskog zavoda za norme, Pravilnik o plaćama i drugim materijalnim pravima radnika HZN-a, Poslovnik o radu Upravnog vijeća HZN-a, Poslovnik o radu Stručnog vijeća HZN-a, Poslovnik o radu Tehničke uprave HZN-a, Cjenik norma i usluga HZN-a, Odluka o iznosu članarina u HZN-u te drugi akti kojima se uređuju pojedina pitanja povezana s obavljanjem djelatnosti HZN-a i odluke kojima se utvrđuju pitanja važna za rad HZN-a.

5. AKTIVNOSTI NACIONALNE NORMIZACIJE

5.1 Pravila rada hrvatske normizacije

Opće akte kojima se utvrđuju pravila rada hrvatske normizacije donosi Upravno vijeće HZN-a u skladu s člankom 25. Statuta.

Pravila rada hrvatske normizacije pod zajedničkim nazivom Unutrašnja pravila za normizaciju sastoje se od šest dijelova. Unutrašnja pravila za normizaciju Hrvatskog zavoda za norme (HZN) moraju biti usklađena s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Unutrašnja pravila za normizaciju u prvom su redu namijenjena za uporabu zaposlenicima HZN-a i tehničkim odborima, a posebno predsjednicima i tajnicima tehničkih odbora te svima koji su uključeni u izradu nacrti norma i nacrti drugih dokumenata HZN-a dostupnih javnosti.

5.2 Tehnička infrastruktura

U rad tehničkih odbora HZN-a uključeno je 1720 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd. Pojedini stručnjaci uključeni su u rad više tehničkih odbora/pododbora.

Tijekom 2023. godine održan je niz sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina s ciljem provedbe postupka prihvaćanja europskih i međunarodnih norma u hrvatski normizacijski sustav. Sastanci su održavani fizičkim, virtualnim i hibridnim putem. Tehnički odbori, pododbori i radne skupine sudjelovali su u prevođenju 41 europskog i međunarodnog normativnog dokumenta na hrvatski jezik i u izradi 11 izvornih hrvatskih normativnih dokumenata.

Tablica 2 – Broj tehničkih odbora HZN-a 2023. godine prema područjima normizacije i broju održanih sastanaka

Područje normizacije	Broj tehničkih odbora	Broj sastanaka	Broj objavljenih prevedenih normativnih dokumenata	Broj objavljenih izvornih normativnih dokumenata
Osnovne norme	11	8	3	–
Graditeljstvo	21	19	2	7
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	10	10	3	–
Metalni materijali	6	5	–	–
Nemetalni materijali	11	10	4	4
Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	12	6	–	–
Strojarstvo	14	8	7	–
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	11	–	–	–
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	19	18	4	–
Opća elektrotehnika	10	10	3	–
Elektronika	14	6	6	–
Energetska elektrotehnika	23	9	9	–
Telekomunikacije	1	1	–	–
Informatika	7	1	–	–
UKUPNO	170	111	41	11

Svi registrirani članovi HZN/TO-a imaju pristup zaštićenom području na mrežnim stranicama HZN-a, gdje se nalaze nacionalni, europski i međunarodni radni dokumenti.

Dana 13. listopada 2023. godine održano je predavanje za nove članove HZN/TO-a.

5.3 Tehnički odbori

U podršci i radu tehničkih odbora obavljaju se redovito sljedeći poslovi:

- registracija prijava za rad u tehničkim odborima
- organizacija i sazivanje sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina
- pregled i praćenje stanja međunarodne/europske normizacije u području rada svakog pojedinog tehničkog odbora
- unos podataka o novim normizacijskim projektima svakog tehničkog odbora u bazu informatičkog sustava HZN-a
- distribucija međunarodnih i europskih nacrti norma kao radnih dokumenata za rad svakog tehničkog odbora/podbora/radne skupine
- pregled međunarodnih i europskih nacrti norma radi izrade prijedloga o prihvatanju tih norma u hrvatsku normizaciju
- prijevod i lektura naslova norma i opisa područja primjene
- izrada prijedloga o prihvatanju međunarodnih/europskih nacrti norma, provedba postupka odobravanja i registracije u bazu informatičkog sustava HZN-a
- objava prijedloga za prihvatanje međunarodnih i europskih nacrti norma u svakom broju HZN-ova e-glasila
- pripreme za prevođenje i prijevod norma
- priprema, izrada i oblikovanje nacrti hrvatskih norma i objave javne rasprave
- priprema popisa prihvaćenih hrvatskih norma i objave popisa u HZN-ovu e-glasilu
- priprema i objave popisa norma koje se povlače u HZN-ovu e-glasilu.

Tehnički odbori HZN-a prate rad tehničkih odbora europskih organizacija za normizaciju CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te tehničkih odbora međunarodnih organizacija za normizaciju ISO-a i IEC-a (tablica 3). Kao član CEN-a i CENELEC-a HZN ima obvezu glasovanja o svim nacrtima europskih norma, kao i obvezu objavljivanja svih europskih norma kao hrvatskih norma te stoga prati rad svih CEN-ovih i CENELEC-ovih odbora.

Tablica 3 – Obuhvaćenost područja rada europskih i međunarodnih tehničkih odbora s hrvatskim tehničkim odborima

Normirno tijelo	Broj europskih ili međunarodnih tehničkih odbora	Obuhvaćenost
CEN	342	100 %
CENELEC	64	100 %
CEN/CENELEC	18	100 %
ETSI	28	100 %
ISO	257	57 %
IEC	111	44 %
ISO/IEC	1	100 %

U skladu s obvezama HZN prati rad svih europskih tehničkih odbora, dok na međunarodnoj razini praćenje rada tehničkih odbora ovisi o zainteresiranim stranama u Republici Hrvatskoj koje su uključene u rad hrvatskih tehničkih odbora.

HZN, kao djelatni član, prati rad 10 tehničkih odbora i pododbora ISO-a te 11 tehničkih odbora i pododbora IEC-a (tablica 4).

Tablica 4 – Djelatno članstvo u međunarodnim tehničkim odborima i pododborima IEC-a i ISO-a

IEC	ISO
IEC/TC 14	ISO/TC 34/SC 17
IEC/TC 31	ISO/TC 37/SC 2
IEC/TC 31/SC 31G	ISO/TC 59/SC 18
IEC/TC 31/SC 31J	ISO/TC 147/SC 2
IEC/TC 31/SC 31M	ISO/TC 147/SC 4
IEC/TC 38	ISO/TC 147/SC 5
IEC/TC 57	ISO/TC 172/SC 9
IEC/TC 61/SC 61D	ISO/TC 201/SC 10
IEC/TC 77/SC 77A	ISO/TC 307
IEC/TC 79	ISO/TC 309
IEC/TC 85	

5.3.1 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO, IEC)

HZN je član Međunarodne organizacije za normizaciju (*International Organization for Standardization*, ISO) te Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (*International Electrotechnical Commission*, IEC). Rad i aktivnosti HZN-a bili su u 2023. usmjereni na izvršavanje obveza koje proizlaze iz članstva u međunarodnim normizacijskim organizacijama.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na:

- 45. sastanku Opće skupštine ISO-a koja je održana od 18. do 22. rujna 2023. u Brisbaneu, u Australiji
- 87. sastanku Opće skupštine IEC-a koja je održana od 23. do 27. listopada 2023. virtualnim putem.

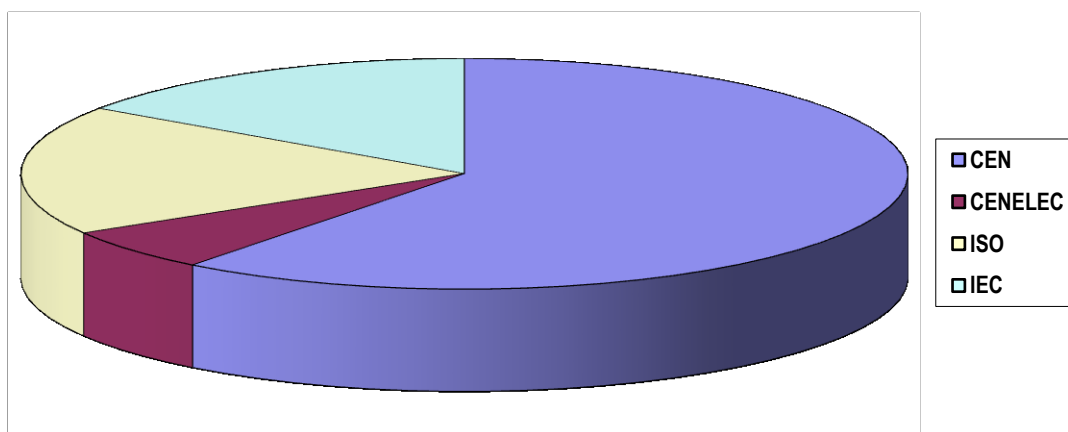
HZN vodi tajništvo međunarodnoga tehničkog pododbora IEC/TC/SC 31 J, *Razredba zona opasnosti i zahtjevi za instalacije* (*Classification of hazardous areas and installation requirements*) u suradnji s tvrtkom FIDITAS d.o.o. za tehničku sigurnost i ispitivanje.

U radu ISO-ovih radnih skupina sudjeluje 10 stručnjaka u 8 radnih skupina koje se bave izradom norma iz područja kvalitete vode, ulančanih blokova i tehnologija distribuirane glavne knjige te površinske kemijske analize.

U radu IEC-ovih radnih skupina sudjeluje 56 stručnjaka u 30 radnih skupina koje se bave izradom norma iz područja upravljanja energetske sustavom, elektromagnetske kompatibilnosti u elektrotehnici i telekomunikacijama, eksplozivnih atmosfera, električne opreme za željeznicu, energetskih transformatora itd.

Tajnik nacionalnog odbora Hrvatske za IEC redovito je provodio aktivnosti praćenja, pripreme i elektroničkog glasanja o IECEE-ovim radnim dokumentima i o radnim dokumentima Vijeća IEC-a (*IEC Council*).

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. u zaštićenom je području članovima HZN/TO-a stavljeno na raspolaganje ukupno 24 906 radnih dokumenata. Najveći je broj radnih dokumenata (15 063) bio iz djelokruga rada tehničkih odbora CEN-a. Slijedi ISO s 4533 radna dokumenta, IEC s 3837 radnih dokumenata i CENELEC s 1473 radna dokumenta.

Slika 1 – Grafički prikaz radnih dokumenata prema normizacijskoj organizaciji za 2023.

5.3.2 Članstvo i rad u tijelima europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI)

HZN je kao član Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization, CEN*) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC*) te kao nacionalno normizacijsko tijelo član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (*European Telecommunications Standards Institute, ETSI*) redovito sudjelovao u aktivnostima tih organizacija.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu Tehničke uprave CEN-a (CEN/BT) i Tehničke uprave CENELEC-a (CENELEC/BT) te na godišnjim skupštinama CEN/CENELEC-a i u radu drugih tijela europskih organizacija za normizaciju, kao i na događanjima koja ona organiziraju.

Tijekom 2023. djelatnici HZN-a sudjelovali su na:

- 173. sastanku CENELEC/BT-a održanom od 22. do 24. veljače 2023. virtualnim putem
- 97. sastanku CEN/BT-a održanom od 22. do 24. veljače 2023. virtualnim putem
- 6. plenarnome sastanku CEN-CENELEC/SABE-a (Strateškog savjetodavnog tijela za okoliš) održanom 3. ožujka 2023. virtualnim putem
- 36. sastanku CEN-CLC/SABE/EMT za upravljanje okolišem održanom 9. ožujka 2023.
- 26. sastanku Odbora za norme (*Committee on Standards, CoS*) održanom 23. svibnja 2023. godine, koji je osnovan na temelju Uredbe o europskoj normizaciji br. 1025/2012 pri Europskoj komisiji
- 98. sastanku CEN/BT-a održanom od 24. do 26. svibnja 2023. virtualnim putem
- 174. sastanku CENELEC/BT-a održanom od 24. do 26. svibnja 2023. virtualnim putem
- 15. zajedničkoj sjednici CEN/AG-a i CENELEC/AG-a održanoj 21. lipnja 2023. u Beogradu, u Republici Srbiji
- 59. općoj skupštini CEN-a održanoj 22. lipnja 2023. u Beogradu, u Republici Srbiji
- 65. općoj skupštini CENELEC-a održanoj 22. lipnja 2023. u Beogradu, u Republici Srbiji
- 81. sastanku Opće skupštine ETSI-ja koja je održana 29. lipnja 2023. virtualnim putem
- 8. plenarnom sastanku CEN-CENELEC/SABE-a (Strateškog savjetodavnog tijela za okoliš) održanom 28. rujna 2023. virtualnim putem
- 175. sastanku CENELEC/BT-a održanom od 7. do 19. listopada 2023. virtualnim putem
- 99. sastanku CEN/BT-a održanom od 17. do 19. listopada 2023. virtualnim putem
- 82. sastanku Opće skupštine ETSI-ja održanom od 28. do 29. studenog 2023. u Sophia Antipolisu, u Francuskoj
- 27. sastanku Odbora za norme (*Committee on Standards, CoS*) održanom 15. prosinca 2023. virtualnim putem.

Djelatnik HZN-a aktivno je sudjelovao u radu radne skupine CEN-CLC/BTWG 12, *Harmonized standards and the European regulatory framework*. Rad radne skupine održava se putem aplikacije GoTo Meeting, a tijekom 2023. održano je šest sastanaka.

Stručnjaci iz Republike Hrvatske (preko HZN-a) uključeni su u rad CEN-ovih i CENELEC-ovih radnih skupina. U 77 radnih skupina CEN-a sudjeluje 101 stručnjak iz Republike Hrvatske u izradi norma iz područja: električna vozila, prometni znakovi, akustička svojstva zgrada, kemijski dezinficijensi i antiseptici, zaštita od požara, protupožarna i vatrogasna oprema, proizvodi na bazi gipsa, staklo u graditeljstvu, vatrogasne pumpe, prometni znakovi, zaštita kulturne baštine, katodna zaštita, naftni proizvodi i maziva, kvaliteta vode, plastika, eurokodovi, psi pomagači, elektronička javna nabava itd.

U četiri radne skupine CENELEC-a sudjeluje pet stručnjaka iz Republike Hrvatske na izradi norma u području: električne opreme za željeznicu, kompatibilnosti između željezničkih vozila i sustava detekcije vlaka i električnih kabela.

5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija

U 2023. HZN je u potpunosti ispunio obvezu glasovanja o nacrtima norma i konačnim nacrtima norma europskih normizacijskih organizacija (CEN, CENELEC i ETSI) te o nacrtima norma, konačnim nacrtima norma i ostalim radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih normizacijskih organizacija (ISO-a i IEC-a) u kojima je HZN punopravni član.

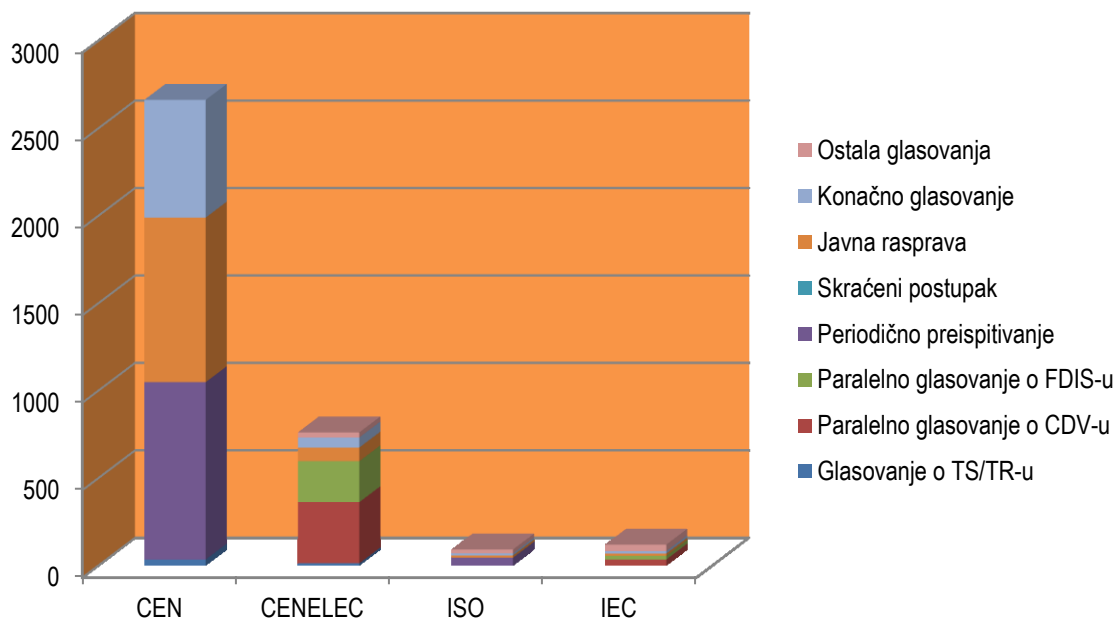
U CEN-u je 2023. ukupno održano 2663 glasovanja. Od tog broja na javnoj raspravi bio je 941 nacrt norma i 673 konačna nacrti norma, zatim 973 periodična preispitivanja norma, 35 tehničkih izvještaja, 70 periodičnih preispitivanja tehničkih specifikacija i jedno periodično preispitivanje tehničkog izvještaja.

U CENELEC-u se 2023. glasovalo o ukupno 766 radnih dokumenata: 78 nacrti norma na javnoj raspravi, 58 konačnih nacrti norma (FDIS), 350 paralelnih glasovanja o CDV-u i 234 o FDIS-u. Također se glasovalo o 13 dokumenata TS/TR-a te 29 ostalih vrsta dokumenata.

U ETSI-ju se u 2023. glasovalo o ukupno 22 radna dokumenta poslana na javnu raspravu ili na završno glasovanje.

U ISO-u je 2023. bilo ukupno 92 glasovanja o nacrtima norma i drugim radnim dokumentima tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član. Završnih glasovanja bilo je ukupno 25. Također, provedeno je 45 glasovanja o normama na periodičnom preispitivanju.

U IEC-u se 2023. glasovalo o ukupno 120 dokumenata, od kojih je 13 nacrti norma i 14 konačnih nacrti norma tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član. Osim toga, glasovalo se o 28 drugih vrsta dokumenata. Također se glasovalo o 65 dokumenata tehničkih odbora IEC-a u kojima je HZN promatrač.

Slika 2 – Grafički prikaz glasovanja HZN-a u 2023. o radnim dokumentima za izradu međunarodnih i europskih norma

5.5 Dostavljanje podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)

HZN je obavezan dostavljati podatke o prihvaćenim normama i normizacijskim dokumentima CEN-a i CENELEC-a. Podaci se učitavaju u sustav CEN-CENELEC iPROJEX, modul *National implementation*. U 2023. učitani su podaci za 1074 dokumenta.

European standard reference	Date of availability	Date of publication	DOW	Method of implement.	National standard reference	Date of publication NSR	Available language	Reference of national official journal	Date of national official journal
CEN/TS 1455-2:2023	2024-01-31			Publication	HRS CEN/TS 1455-2:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
CEN/TS 1566-2:2023	2024-01-31			Publication	HRS CEN/TS 1566-2:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
CEN/TS 17985:2023	2024-02-29			Publication	HRS CEN/TS 17985:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 1176-1:2017+A1:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 1176-1:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 12663-2:2010+A1:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 12663-2:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 13049:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 13049:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 13416:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 13416:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 13523-23:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 13523-23:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 13697:2023	2024-02-29	2024-05-31	2024-05-31	Publication	HRN EN 13697:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 13877-1:2023	2024-02-29	2024-05-31	2024-05-31	Publication	HRN EN 13877-1:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 13877-2:2023	2024-02-29	2024-05-31	2024-05-31	Publication	HRN EN 13877-2:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 14420-7:2022/AC:2023				Publication	HRN EN 14420-7:2022/spr.1:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 14488-3:2023	2024-02-29	2024-05-31	2024-05-31	Publication	HRN EN 14488-3:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 14944-1:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 14944-1:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 15085-2:2020+A1:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 15085-2:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 16272-3-1:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 16272-3-1:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 16272-3-2:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 16272-3-2:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 16637-1:2023	2024-02-29	2024-05-31	2024-05-31	Publication	HRN EN 16637-1:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 16637-2:2023	2024-02-29	2024-05-31	2024-05-31	Publication	HRN EN 16637-2:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 16637-3:2023	2024-02-29	2024-05-31	2024-05-31	Publication	HRN EN 16637-3:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 16905-1:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 16905-1:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 16906:2023	2024-01-31	2024-04-30	2024-04-30	Publication	HRN EN 16906:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30
EN 17306:2023	2024-02-29	2024-05-31	2024-05-31	Publication	HRN EN 17306:2023	2023-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2023	2023-11-30

Slika 3 – Prikaz tablice s popisom prihvaćenih normizacijskih dokumenata CEN-a i CENELEC-a

HZN je također obavezan dostavljati informacije o izradi izvornih nacionalnih norma te je u 2023. provedeno 16 notifikacija za 10 norma.

5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije

Naslovi nacionalnih norma koje su prihvaćene europske norme koje su citirane ili će biti citirane u Službenom listu Europske unije (OJ EU) moraju biti prevedene na sve jezike Europske unije (EU) i Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA).

Nacionalna su normirna tijela odgovorna za dostavu nacionalnih naslova norma u fazi konačnog nacрта, a najkasnije u fazi ratifikacije. Naslovi se ne dostavljaju Europskoj komisiji izravno, već Središnjoj upravi CEN-a i CENELEC-a (*CEN-CENELEC Management Centre, CCMC*) koja naslove na svim jezicima članova CEN-a i CENELEC-a u elektroničkom obliku dostavlja Europskoj komisiji u skladu s Okvirnim sporazumom potpisanim između CEN-a, odnosno CENELEC-a i Europske komisije. Naslovi se učitavaju u sustav iProjex, modul *National titles*, prema postavljenim pravilima.

HZN je obavezan dostavljati naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme od 1. srpnja 2013., tj. od ulaska Republike Hrvatske u EU.

European standard reference	English Title	Lang.	Title
FprEN 17713	Plant biostimulants - Determination of <i>Azospirillum</i> spp.	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje broja <i>Azospirillum</i> spp.
FprEN 17719	Plant biostimulants - Determination of the anaerobic plate count	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje broja anaerobnih mikroorganizama
FprEN 14986	Design of fans working in potentially explosive atmospheres	hr	Konstrukcija ventilatora za potencijalno eksplozivne atmosfere
FprEN 17710	Plant biostimulants - Detection of <i>Listeria monocytogenes</i>	hr	Biljni biostimulansi – Dokazivanje <i>Listeria monocytogenes</i>
FprEN 17721	Plant biostimulants - Determination of the pH for liquid microbial plant biostimulants/pH in microbial products - Determination of pH	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje pH vrijednosti tekućih mikrobnih biljnih biostimulansa/pH vrijednosti u mikrobnim proizvodima – Određivanje pH vrijednosti
FprEN 17703	Plant biostimulants - Determination of chromium(VI)	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje kroma (VI)
FprEN ISO 13585	Brazing - Qualification testing of brazers and brazing operators (ISO 13585:2021)	hr	Tvrdo lemljenje -- Provjera osposobljenosti lemitelja i rukovatelja lemljenjem (ISO 13585:2021)
FprEN 17706	Plant biostimulants - Determination of inorganic arsenic	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje anorganskog arsena
FprEN 17705	Plant biostimulants - Determination of phosphonates	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje fosfonata
FprEN IEC 60669-2-3:2023	Switches for household and similar fixed electrical installations - Part 2-3: Particular requirements - Time-delay switches (TDS)	hr	Sklopke za kućanstvo i slične fiksne električne instalacije -- Dio 2-3: Posebni zahtjevi -- Sklopke s vremenskim zatezanjem (TDS)
FprEN 17718	Plant biostimulants - Determination of <i>Rhizobium</i> spp.	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje broja <i>Rhizobium</i> spp.
FprEN 17723	Plant biostimulants - Determination of chloride	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje klorida
FprCEN/TR 18043	Construction products: Assessment of release of dangerous substances - Pros and cons of methods for communicating the potential release of dangerous substances into soil, groundwater or surface water and indoor air	hr	Građevni proizvodi: Procjena otpuštanja opasnih tvari - Prednosti i nedostaci načina priopćavanja mogućeg otpuštanja opasnih tvari u tlo, podzemne vode i zrak u zatvorenom prostoru
FprEN 17715	Plant biostimulants - Detection of <i>Shigella</i> spp.	hr	Biljni biostimulansi – Dokazivanje <i>Shigella</i> spp.
EN ISO 17664-2:2023	Processing of health care products - Information to be provided by the medical device manufacturer for the processing of medical devices - Part 2: Non-critical medical devices (ISO 17664-2:2021)	hr	Postupci za proizvode za zdravstvenu skrb – Informacije o postupcima za medicinske proizvode koje daje njihov proizvođač -- 2. dio: Nerizični medicinski proizvodi (ISO 17664-2:2021)
FprEN 17722	Plant biostimulants - Determination of mycorrhizal fungi	hr	Biljni biostimulansi – Određivanje mikoriznih gljivica

Slika 4 – Prikaz tablice s popisima naslova hrvatskih normativnih dokumenata za objavu u OJ EU-a

U 2023. dostavljeno je oko 75 naslova norma i nacрта norma na hrvatskome jeziku za objavu u OJ EU-a. Popisi harmoniziranih norma objavljuju se u OJ EU-a u obliku Provedbenih odluka Komisije, a više informacija o harmoniziranim normama dostupno je na mrežnim stranicama https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/european-standards/harmonised-standards_en.

PRILOG

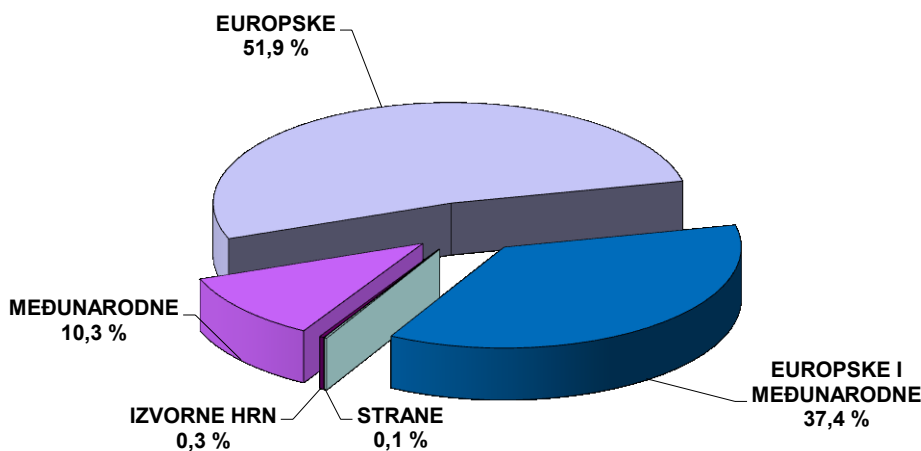
U Prilogu Provedbenoj odluci (EU) 2021/1182 dodaju se sljedeći unosi:

Br.	Upućivanje na normu
6.	EN ISO 10993-9:2021 Biološka procjena medicinskih proizvoda – 9. dio: Okvir za identifikaciju i količinsko određivanje moguće istrošenosti proizvoda (ISO 10993-9:2019)
7.	EN ISO 10993-12:2021 Biološka procjena medicinskih proizvoda – 12. dio: Priprema uzoraka i referentni materijali (ISO 10993-12:2021)
8.	EN ISO 11737-1:2018 Sterilizacija medicinskoga pribora – Mikrobiološke metode – 1. dio: Određivanje vrste i broja mikroorganizama na proizvodima (ISO 11737-1:2018) EN ISO 11737-1:2018/A1:2021
9.	EN ISO 13408-6:2021 Aseptički postupci za proizvode zdravstvene zaštite – 6. dio: Sustavi izolacije (ISO 13408-6:2021)
10.	EN ISO 13485:2016 Medicinski uređaji – Sustavi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi za zakonsku namjenu (ISO 13485:2016) EN ISO 13485:2016/A11:2021
11.	EN ISO 14160:2021 Sterilizacija proizvoda za zdravstvenu skrb – Tekuća kemijska sredstva za sterilizaciju jednokratnih medicinskih proizvoda u kojima se upotrebljavaju životinjska tkiva i njihovi derivati – Zahtjevi za značajke, razvoj, vrednovanje i rutinsku kontrolu sterilizacijskih postupaka za medicinske proizvode (ISO 14160:2020)
12.	EN ISO 15223-1:2021 Medicinski proizvodi – Simboli koji se upotrebljavaju s podacima koje osigurava proizvođač – 1. dio: Opći zahtjevi (ISO 15223-1:2021)
13.	EN ISO 17664-1:2021 Postupci za proizvode zdravstvene zaštite – Informacije za obradu medicinskih proizvoda koje daje proizvođač medicinskih proizvoda – 1. dio: Invazivni i poluinvazivni medicinski proizvodi (ISO 17664-1:2021)
14.	EN IEC 60601-2-83:2020 Medicinski električni uređaji – Dio 2-83: Posebni zahtjevi za osnovnu sigurnost i bitne radne značajke uređaja za svjetlosnu terapiju za kućnu uporabu EN IEC 60601-2-83:2020/A11:2021*

Slika 5 – Naslovi harmoniziranih europskih norma na hrvatskom jeziku objavljeni u OJ EU-a

5.7 Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti

Ukupan broj hrvatskih normativnih dokumenata 31. prosinca 2023. bio je 34 395. Od toga prijevodom je prihvaćeno 385 normativnih dokumenata, 114 su izvorne hrvatske norme, dok je u izvorniku prihvaćeno 33 896 normativnih dokumenata. Na javnoj je raspravi 31. prosinca 2023. bilo 2358 prijedloga za prihvaćanje normativnih dokumenata u izvorniku.

Slika 6 – Grafički prikaz hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata prema izvorniku

Tijekom 2023. objavljeno je 1398 novih hrvatskih normativnih dokumenata (uključujući amandmane i ispravke), povučeno je 1056 dokumenata, a za javnu je raspravu objavljeno 1466 dokumenata.

Nome	Broj	Tehničke specifikacije	Broj	Tehnički izvještaji	Broj	Upute HZN-a	Broj	Amandmani	Broj	Ispravci	Broj	Nacionalni dodaci	Broj	Tumačenja	Broj
HRN	35	HRS TS CEN	333	HRI TR CEN	349	HRU CEN	1	Amd CEN	124	Ispr CEN	198	NA HRN	65	IS CLC	12
HRN BAS	1	HRS TS CEN ISO	76	HRI TR CEN CLC	4	HRU ETS	4	Amd CEN CLC	3	Ispr CEN CLC	4				
HRN CEN	10003	HRS TS CLC	45	HRI TR CEN CLC ETS	2	HRU ISO	1	Amd CEN ISO	344	Ispr CEN ISO	59				
HRN CEN CLC	211	HRS TS CLC IEC	9	HRI TR CEN ISO	52	HRU ISO IEC	5	Amd CLC	453	Ispr CEN ISO CLC IEC	2				
HRN CEN CLC ETS	1	HRS TS ETS	62	HRI TR CLC	55			Amd CLC IEC	774	Ispr CEN ISO IEC	2				
HRN CEN ISO	5902	HRS TS IEC	12	HRI TR CLC ETS	1			Amd CLC ISO IEC	1	Ispr CLC	214				
HRN CEN ISO CLC	13	HRS TS ISO	46	HRI TR CLC IEC	18			Amd ETS	3	Ispr CLC IEC	222				
HRN CEN ISO CLC IEC	64	HRS TS ISO IEC	12	HRI TR ETS	24			Amd HRN	2	Ispr DIN	1				
HRN CEN ISO IEC	33			HRI TR IEC	29			Amd IEC	12	Ispr ETS	1				
HRN CLC	826			HRI TR ISO	56			Amd ISO	62	Ispr HRN	7				
HRN CLC IEC	5259			HRI TR ISO IEC	9			Amd ISO IEC	10	Ispr ISO	32				
HRN CLC ISO IEC	9							Amd NA HRN	2	Ispr ISO IEC	9				
HRN DIN	48							Amd CEN ISO CLC IEC	1	Ispr NA HRN	3				
HRN ETS	4910									Ispr IEC	2				
HRN IEC	255														
HRN ISO	2917														
HRN ISO IEC	79														
Norme	30566	Tehničke specifikacije	595	Tehnički izvještaji	599	Upute HZN-a	11	Amandmani	1791	Ispravci	756	Nacionalni dodaci	65	Tumačenja	12

Slika 7 – Prikaz hrvatskih normativnih dokumenata prema vrsti dokumenta

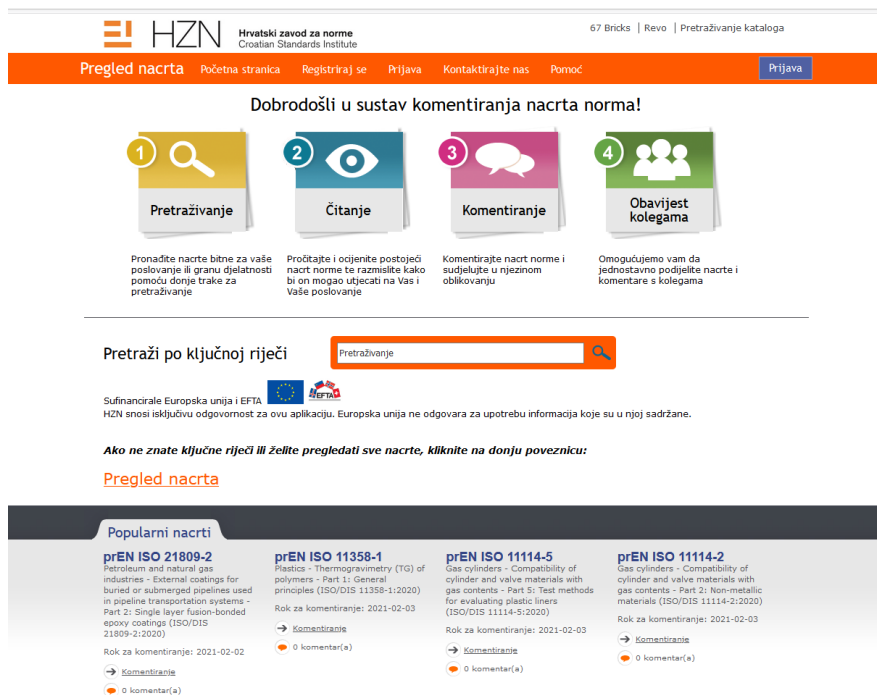
5.7.1 Javna rasprava o nacrtima europskih normativnih dokumenata

HZN u skladu s uvjetima za članstvo u europskim organizacijama za normizaciju CEN i CENELEC prati razvoj norma i drugih normativnih dokumenata. HZN nastoji održati dinamiku prihvaćanja europskih normativnih dokumenata u nacionalni sustav u skladu s dinamikom njihova razvoja na europskoj razini, a u rokovima koje utvrđuju europske normizacijske organizacije CEN i CENELEC.

Budući da se na europskoj razini stalno razvijaju nove norme i drugi normativni dokumenti te preinačuju, povlače i zamjenjuju postojeći, europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC mjesečno objavljuju više od stotinu novih normativnih dokumenata koje je potrebno prihvatiti kao hrvatske. Do kraja 2023. u nacionalni je normizacijski sustav ukupno prihvaćeno 100 % europskih normativnih dokumenata.

HZN, kao član CEN-a i CENELEC-a, obvezan je objavljivati sve nacрте europskih norma i drugih normativnih dokumenata na nacionalnoj razini. HZN objavljuje informacije o hrvatskim nacrtima u HZN-ovu e-glasilu koje je dostupno na mrežnim stranicama HZN-a: <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=44>.

Tekstovi nacрта europskih norma dostupni su na mrežnim stranicama HZN-a u sustavu HZNacrti, <http://hznlive.67bricks.com/>, a u 2023. u sustav su učitana 884 nacрта.

Slika 8 – Naslovna stranica aplikacije HZNacrti na mrežnim stranicama HZN-a

5.7.2 Tehnička priprema normativnih dokumenata

Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti, koji se u hrvatsku normizaciju prihvaćaju u izvorniku, pripremaju se za objavljivanje i distribuciju u Odsjeku za poslove normoteke. Tijekom 2023. u elektroničkome formatu (PDF) na HZN-ov poslužitelj učitane su 1433 hrvatske norme.

Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti, i prijevodi i izvorni, koji se objavljuju na hrvatskome jeziku te izvorni hrvatski normativni dokumenti koji se zbog posebnih zahtjeva prevode i objavljuju na engleskome jeziku, tehnički se pripremaju za objavljivanje i distribuciju te pohranjuju isključivo u elektroničkom obliku (PDF formatu) za distribuciju korisnicima.

Izvršenje aktivnosti tehničke pripreme i grafičkog oblikovanja (prijeloma) normativnih dokumenata te prevođenja i lektoriranja u 2023. bilo je sljedeće:

– ukupno objavljenih prijevoda normativnih dokumenata: 60 norma	1978	stranica
– prevođenje normativnih dokumenata.....	150	kartica
– prevođenje službenih i drugih dokumenata i ostalih tekstova	750	kartica
– lektoriranje engleskih tekstova	50	kartica
– prevođenje i redaktura naslova norma	950	naslova
– kontrola usklađenosti prijevoda s pravilima normizacijskog rada (EU projekt 2021.–2022.).....	30	kartica
– lektoriranje normativnih dokumenata	150	kartica
– lektoriranje naslova norma	900	naslova
– lektoriranje službenih i drugih dokumenata i ostalih tekstova	850	kartica
– kontrola usklađenosti lekture s pravilima normizacijskog rada (EU projekt 2021.–2022.).....	30	kartica

Tablica 5 – Tehnička priprema norma na hrvatskom jeziku za objavu u 2023. godini

R. br.	Oznaka norme	Jezik	HZN e-glasilo
1.	HRN EN 61000-3-3:2013/A2:2021	hr	2/2023
2.	HRN EN 61000-3-3:2013/A2:2021/Ispr.1:2022	hr	2/2023
3.	HRN EN IEC 61000-3-2:2019/A1:2021	hr	2/2023
4.	HRN EN ISO/IEC 17024:2013	hr,en	2/2023
5.	HRN EN ISO/IEC 17043:2010	hr,en	2/2023
6.	HRN EN 15048-1:2016	hr	3/2023
7.	HRN EN 62586-1:2017	hr	3/2023
8.	HRN EN ISO 15494:2018	hr	3/2023
9.	HRN EN ISO 15494:2018/A1:2020	hr	3/2023
10.	HRN EN 14214:2019	hr	4/2023
11.	HRN EN ISO 11290-1:2017	hr	4/2023
12.	HRN EN ISO 11290-2:2017	hr	4/2023
13.	HRN EN ISO 19011:2018	hr	4/2023
14.	HRN EN ISO 21528-2:2017	hr	4/2023
15.	HRN EN 14214:2019/NA:2023	hr	5/2023
16.	HRN EN 589:2022/NA:2023	hr	5/2023
17.	HRN EN 590:2022/NA:2023	hr	5/2023
18.	HRN EN 13480-1:2017	hr,en	5/2023
19.	HRN EN 13480-1:2017/A1:2019	hr,en	5/2023
20.	HRN EN IEC 60079-0:2018	hr	5/2023
21.	HRN EN IEC 60079-0:2018/Ispr.1:2020	hr	5/2023
22.	HRN 1128:2023	hr	6/2023
23.	HRN EN 206:2021	hr	6/2023
24.	HRN EN 61557-12:2008	hr	6/2023
25.	HRN EN 50126-2:2017	hr	7/2023
26.	HRN EN 61557-9:2015	hr	7/2023
27.	HRN EN 61557-9:2015/Ispr.2:2017	hr	7/2023
28.	HRN IEC 60050-471:2022	hr,en,fr	7/2023
29.	HRN IEC 60050-471:2022/A1:2022	hr,en,fr	7/2023
30.	HRN EN 590:2022	hr	8/2023
31.	HRN EN 13480-2:2017	hr,en	9/2023
32.	HRN EN 13480-2:2017/A1:2018	hr,en	9/2023
33.	HRN EN 13480-2:2017/A2:2018	hr,en	9/2023
34.	HRN EN 13480-2:2017/A3:2018	hr,en	9/2023
35.	HRN EN ISO 13688:2013	hr,en	9/2023
36.	HRN EN 589:2022/NA:2023/Ispr.1:2023	hr	10/2023
37.	HRN EN 1991-1-4:2012/NA:2012/Ispr.1:2023	en	10/2023
38.	HRN EN 13119:2016	hr,en,fr,de	10/2023
39.	HRN EN 61557-8:2015	hr	10/2023
40.	HRN EN 61557-8:2015/Ispr.1:2016	hr	10/2023
41.	HRN EN 1433:2005	hr	11/2023
42.	HRN EN 1433:2005/A1:2008	hr	11/2023
43.	HRN 1128:2023/A1:2023	hr	12/2023
44.	HRN EN 1999-1-1:2023/NA:2023	hr	12/2023
45.	HRN EN 1999-1-2:2023/NA:2023	hr	12/2023

Tablica 5 – Tehnička priprema norma na hrvatskom jeziku za objavu u 2023. godini (nastavak)

R. br.	Oznaka norme	Jezik	HZN e-glasilo
46.	HRN EN 1999-1-3:2023/NA:2023	hr	12/2023
47.	HRN EN 1999-1-4:2023/NA:2023	hr	12/2023
48.	HRN EN 1999-1-5:2023/NA:2023	hr	12/2023
49.	HRN EN 1999-1-1:2023/NA:2023	en	12/2023
50.	HRN EN 1999-1-2:2023/NA:2023	en	12/2023
51.	HRN EN 1999-1-3:2023/NA:2023	en	12/2023
52.	HRN EN 1999-1-4:2023/NA:2023	en	12/2023
53.	HRN EN 1999-1-5:2023/NA:2023	en	12/2023
54.	HRN EN 50122-1:2011	hr	12/2023
55.	HRN EN 50122-1:2011/A1:2013	hr	12/2023
56.	HRN EN 50122-1:2011/A2:2016	hr	12/2023
57.	HRN EN 50122-1:2011/A3:2017	hr	12/2023
58.	HRN EN 50122-1:2011/A4:2017	hr	12/2023
59.	HRN EN 50122-1:2011/Ispr.1:2013	hr	12/2023
60.	HRN EN ISO 14040:2008/A1:2020	hr,en	12/2023

6. SURADNJA

6.1 Europska i međunarodna suradnja

Predstavnici Instituta za standardizaciju Srbije (ISS) 2. ožujka 2023. godine posjetili su Hrvatski zavod za norme. Raspravljalo se o iskustvima sudjelovanja u europskom projektu prevođenja harmoniziranih europskih norma, o aktualnim temama u europskoj normizaciji poput uključivanja studenata u normizaciju te mogućnostima zajedničke organizacije seminara i razmjene iskustava u promotivnim i marketinškim aktivnostima.

U skladu s Uredbom (EU) 2022/2480 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1025/2012 u srpnju 2023. godine potpisan je ETSI-NSO Sporazum između ETSI-ja i HZN-a.

Predstavnice HZN-a sudjelovale su u radu Europskog foruma za distribuciju norma (EFSD) na 57. sastanku EFSD-a, u Stockholmu, u Švedskoj, u svibnju 2023. godine. EFSD se bavi pitanjima koja se odnose na prodaju, distribuciju i promociju norma uključujući zaštitu autorskih prava na norme. Na sastanku je sudjelovalo 40-ak sudionika, predstavnika nacionalnih normiranih tijela, predstavnika europske organizacije za normizaciju (CEN) i predstavnika međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO-a i IEC-a).

Predstavnici Instituta za standardizaciju Crne Gore (ISME) 17. listopada 2023. godine posjetili su Hrvatski zavod za norme (HZN). Cilj posjeta bila je razmjena iskustava, dobre prakse i znanja o pitanjima normizacije i procesa prijama u punopravno članstvo u europskim organizacijama za normizaciju, a također i razmatranje mogućnosti suradnje ISME-a i HZN-a imajući u vidu da je Republika Hrvatska članica EU-a, a HZN punopravni član europskih organizacija za normizaciju.

Predstavnica HZN-a sudjelovala je u radu komunikacijskih stručnjaka u sklopu CEN-ova i CENELEC-ova okruglog stola o odnosima s javnošću pod nazivom *PR Round Table 2023*, koji se održao 7. i 8. studenog 2023. godine u Beču, u Austriji. Hrvatski zavod za norme dobio je nagradu *PRroud to work for Standards-Award* za PR kampanju o važnosti norma za studente.

6.1.1 Suradnja s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji

S ciljem boljeg uključivanja interesnih skupina u normizaciju HZN je tijekom 2023. surađivao s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji s kojima je Europska komisija formalizirala partnerstva, a u koje se ubrajaju SBS¹, ANEC², ECOS³ i ETUC⁴.

Tijekom prosinca 2023. godine HZN je sudjelovao u ispitivanju europskoga udruženja SBS (*Small Business Standards*) s ciljem utvrđivanja trenutnog stanja o interesima MSP-ova za uključivanje u nacionalne normizacijske aktivnosti i potencijalnim preprekama.

6.2 Nacionalna suradnja

6.2.1 Suradnja s tijelima državne uprave

Zbog važnosti normizacije kao alata za potporu zakonodavstvu i politikama, HZN surađuje s tijelima državne uprave, posebno u područjima koja su obuhvaćena usklađenim zakonodavstvom Unije.

Tijekom 2023. godine, na zahtjev MINGOR-a ili predstavnika Stalnog predstavništva RH u EU-u, HZN je sudjelovao u izradi nacionalnih stajališta za sastanke Vijeća za konkurentnost (COMPET) i odgovarajuće sastanke Odbora stalnih predstavnika vlada država članica EU-a (COREPER), za platformu High Level Forum te referentnih radnih skupina pri Vijeću EU-a. HZN je dao mišljenje o nacrtu *Godišnjeg programa rada Unije za europsku normizaciju za 2023.* radi izrade okvirnog stajališta RH o prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1025/2012, koja se odnosi na odluke europskih organizacija za normizaciju s obzirom na europske norme i europske normizacijske dokumente.

Tijekom 2023. godine HZN je na zahtjev Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja priredio revidirani popis hrvatskih norma za opću sigurnost proizvoda, koji je izrađen u skladu s Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2020/1808.

HZN je tijekom 2023. godine nastavio suradnju s kontaktnim točkama za proizvode koje su ustrojene u određenim ministarstvima. Na zahtjev Kontaktne točke za proizvode pri Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) i Kontaktne točke za građevne proizvode pri Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (MPGI) HZN je davao informacije o primjeni norma u usklađenom (harmoniziranom) i neusklađenom području europskog zakonodavstva.

Na zahtjev Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) HZN je tijekom 2023. godine imenovao predstavnika u Povjerenstvo za izradu stajališta Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o ambalaži i ambalažnom otpadu te predstavnika u Radnoj skupini za izradu projektnog zadatka i praćenje provedbe projekta *Utvrđivanje sastava komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj*.

HZN je tijekom 2023. na zahtjev nadležnih tijela državne uprave dao mišljenja o sljedećim zakonodavnim aktima:

- Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o patentima bitnima za normu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1001 (srpanj 2023.)
- Nacrt Prijedloga Zakona o označivanju guma s obzirom na učinkovitost (kolovoz 2023.)
- Prijedlog Zakona o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga, s konačnim prijedlogom zakona (listopad 2023.).

¹ SBS je udruženje koje predstavlja interese malih i srednjih poduzeća u normizaciji (*Small Business Standards*).

² ANEC je udruženje koje predstavlja glas europskih potrošača u normizaciji (*The European consumer voice in standardisation*).

³ ECOS je europska Ekološka koalicija za normizaciju (*Environmental Coalition on Standards*).

⁴ ETUC je Europska konfederacija sindikata (*Syndicat European Trade Union*).

6.2.2 Suradnja s gospodarskim i strukovnim udrugama i organizacijama koje predstavljaju različite interesne skupine

Tijekom 2023. godine HZN je provodio aktivnosti kako bi MSP-ovima olakšao pristup normama i normizacijskim procesima na nacionalnoj razini. Redovito je održavan portal za mikro, male i srednje poduzetnike na mrežnim stranicama HZN-a te je u skladu sa zahtjevima Uredbe 1025/2012 objavljen izvještaj HZN-a o aktivnostima za MSP za 2023. godinu.

Kako bi se postigla viša razina sudjelovanja MSP-ova u sustavu normizacije, HZN je i tijekom 2023. godine predstavnicima MSP-a, kao i drugim zainteresiranim korisnicima, osigurao mogućnost čitanja i davanja komentara na nacрте norma putem mrežnog sustava za komentiranje nacрте norma (aplikacija HZNacrti).

Zbog sve veće potrebe suradnje s gospodarskim udrugama i promicanja primjene norma, pogotovo s ciljem internacionalizacije poslovanja poduzeća, održani su sastanci predstavnika Hrvatskog zavoda za norme i gospodarskih organizacija.

Tijekom 2023. nastavljena je suradnja sa strukovnim komorama (Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Hrvatska komora inženjera elektrotehnike, Hrvatska komora inženjera strojarstva i Hrvatska komora arhitekata), Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine te Državnim inspektoratom u smislu pristupa članova komora i djelatnika navedenih tijela državne uprave Repozitoriju hrvatskih norma HRN4You.

U srpnju 2023. godine potpisan je Sporazum o suradnji između Hrvatskog zavoda za norme i Hrvatskog inženjerskog saveza (HIS) radi promicanja normizacije u inženjerskom sektoru u Republici Hrvatskoj te razmjene informacija, stručnih znanja i resursa između dviju organizacija.

Hrvatski zavod za norme (HZN) sudjelovao je kao partner i izlagač na sedmim Danima otvorenih vrata Društva građevinskih inženjera Zagreba (DGIZ) koji su se održali 8. i 9. rujna 2023. na Bundeku. U sklopu događanja organiziran je i 2. međunarodni sajam graditeljstva, opremanja i zaštite okoliša.

6.2.3 Suradnja s obrazovnim i znanstvenim ustanovama

Hrvatski zavod za norme trajno surađuje s obrazovnim i znanstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj koje u programima svojih studija i u svojem radu upotrebljavaju norme.

Tijekom 2023. godine održana su sljedeća predavanja za studente:

2023-01-18	predavanje za studente Fakulteta elektrotehnike i računarstva u okviru Erasmusa
2023-04-20	predavanje za studente Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku
2023-10-20	predavanje za studente Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
2023-10-26	predavanje za studente Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu
2023-12-12	predavanje za studente Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu
2023-12-15	predavanje za studente Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu
2023-12-18	predavanje za studente Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije.

7. INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a

Informatički i komunikacijski sustav HZN-a sastoji se od 13 poslužitelja, devet fizičkih hostova i četiri virtualna hosta od čega su dva virtualna hosta smještena na vlastitoj infrastrukturi HZN-a, a dva se nalaze na iznajmljenoj infrastrukturi, te tri fizička diskovna skladišta koja proširuju prostor za pohranu. U odnosu na prethodno razdoblje smanjen je broj fizičkih poslužitelja, a povećao se udio poslužitelja po njihovim funkcijama. U svrhu konsolidacije i optimizacije sustava poslužiteljska infrastruktura se nastoji što više učiniti neovisnom o vlastitoj infrastrukturi koja zastarijeva. Središnji dio IS-a HZN-a opremljen je odgovarajućom zaštitom mreže i e-pošte te centraliziranim sustavom za sigurnosno kopiranje poslužitelja (*backup*).

Okosnicu informatičkog i komunikacijskog sustava čini sustav upravljanja procesima u normizacijskom radu koji se odvija u okviru HZN-a, a temelji se na platformi HCL Notes i HCL Domino serveru. Taj je sustav projektiran tako da pokriva sve procese koji se odvijaju u postupku donošenja norma te preuzimanja europskih i međunarodnih norma, osigurava rad tehničkih odbora te sudjelovanje hrvatskih stručnjaka u radu europskih i međunarodnih tehničkih odbora u svim fazama razvoja norma kao što su davanje mišljenja i primjedaba te glasovanje o normativnim dokumentima u svim fazama njihova razvoja. Osim uobičajene razmjene poruka sustav osigurava izravnu povezanost s aplikativnim rješenjima, tj. prihvaćanje i slanje poruka sa svim vrstama priloženih digitalnih dokumenata iz aplikativnog sustava u sustav e-pošte i obrnuto.

Zbog specifičnosti normizacijskog rada i njegova prije svega europskog i međunarodnog karaktera te obveza HZN-a da sudjeluje u tome radu i osigura kompatibilnost toga sustava sa sličnim sustavima europskih (CEN, CENELEC, ETSI) i međunarodnih (ISO, IEC) normizacijskih organizacija, taj je sustav potrebno trajno posuvremenjivati i održavati tako da zadovoljava sve zahtjeve koji proizlaze iz takve suradnje i obveza HZN-a prema međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Sustav HCL Domino/Notes ključni je sustav za poslovanje HZN-a te se za njega na godišnjoj razini ugovara održavanje. Na taj je način omogućena modernizacija sustava i dogradnja novih funkcija te poboljšanje postojećih.

Osim temeljnog normizacijskog rada taj sustav omogućuje odvijanje i drugih procesa kao što su obavješćivanje javnosti o normama i normativnim dokumentima (prije svega trajno posuvremenjivanje kataloga hrvatskih norma na mrežnim stranicama HZN-a), prodaja norma korisnicima, prije svega u Republici Hrvatskoj, te davanje drugih informacija iz područja normizacije korisnicima.

Ugovaranje usluge održavanja i unaprjeđivanja izravno ovisi o dostupnim financijskim sredstvima namijenjenima u tu svrhu.

Mrežna aplikacija koja omogućuje uvid u hrvatske norme (Repozitorij hrvatskih norma HRN4You) neprekidno se posuvremenjuje novim funkcijama i mogućnostima, kako s korisničke tako i s administrativne strane. Cilj je unaprijediti zadovoljstvo korisnika spomenutom aplikacijom, što je ostvarivo kroz poboljšanje upotrebljivosti, pristupačnosti, informacijske arhitekture, vizualnog dizajna i dizajna interakcija. Osim aktivnosti unaprjeđivanja aplikacije neprekidno se provodi administriranje sustava, pruža podrška ključnim korisnicima i, prema potrebi, pojedinim krajnjim korisnicima.

Informatički sustav kojim se osigurava potpora prodaji, e-prodaji, neprekidno se unaprjeđuje novim funkcijama i mogućnostima. Svrha je unaprjeđenja posuvremenjivanje sustava prodaje norma, potpora tom sustavu te praćenje prodajnog procesa i njegova integracija s ostalim uslugama. U projektu izrade internetske trgovine u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva i Financijskom agencijom pokrenuti su procesi integracije sa sustavom za naplatu e-Pristojbe – Modul korisničkog sučelja za korisnike javnopravnih tijela.

Trajno se unaprjeđuju i mrežne stranice HZN-a (www.hzn.hr) na hrvatskom i engleskom jeziku, na kojima su javnosti dostupni katalog hrvatskih norma i program rada HZN-a sa svim normizacijskim projektima, opće informacije o HZN-u, aktivnostima, tehničkoj infrastrukturi (HZN/TO) i publikacijama. Mrežne stranice HZN-a svakodnevno se posuvremenjuju novim sadržajima i informacijama iz područja normizacije i srodnih djelatnosti.

Na stranici se redovito objavljuje službeno HZN-ovo e-glasilo. Također je na godišnjoj razini ugovorena usluga održavanja mrežnog CMS sustava te usluga mrežnog hostinga.

Trajno se provodi cjelovita zaštita informatičkog sustava od računalnih prijetnji. U okviru te aktivnosti također je na godišnjoj razini obnovljena licencija za programsku i strojnu opremu koja se upotrebljava u tu svrhu.

U skladu sa standardnim i općeprihvaćenim sigurnosnim protokolima za provjeru sigurnih mrežnih mjesta obnavljaju se SSL certifikati za sustav mrežnog pristupa repozitoriju HRN i službene mrežne stranice HZN-a.

Redovito se upotrebljavaju i ostala aplikativna rješenja za sljedeće poslovne procese:

- prodaja norma i drugih dokumenata
- financijsko knjigovodstvo
- djelovodni poslovi
- opis i praćenja zaduženja/naplate članarina za članove HZN-a.

Radi ostvarivanja financijskih ušteda i povećanja djelotvornosti rada HZN-a, pri čemu ključno značenje ima količina prometa preko interneta i njegova brzina, s pružateljem usluge pristupa internetu svake se godine revidira ugovor radi mogućih korekcija kako bi se postigao optimalan odnos mjesečnih troškova i pružene usluge.

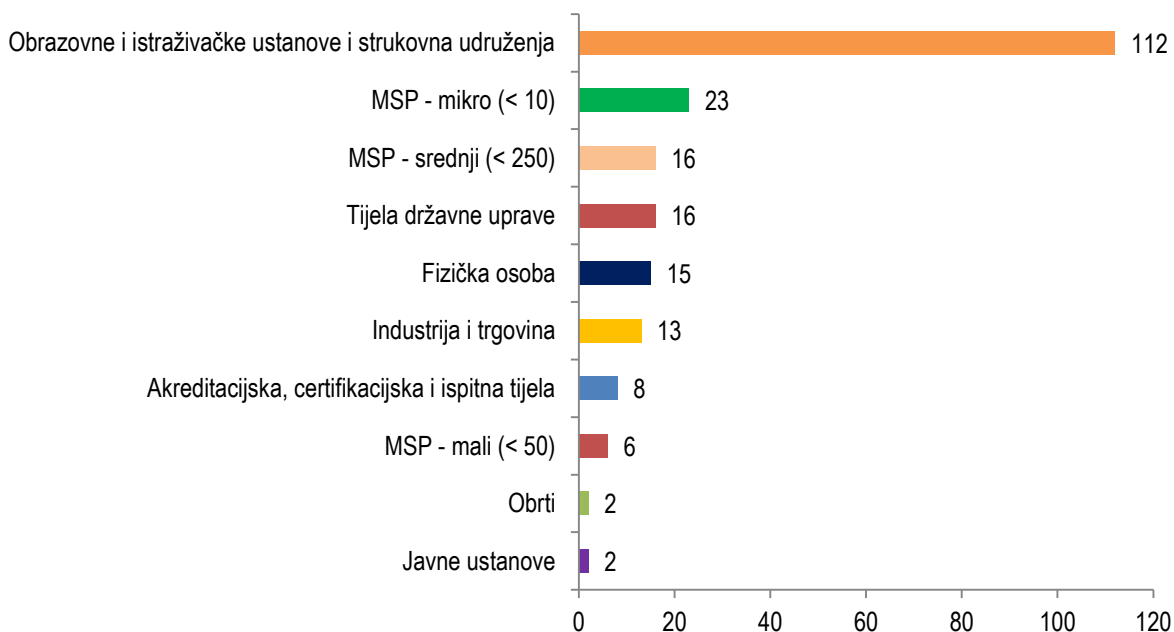
Održavanje strojne opreme (radne stanice, poslužitelji i periferna oprema) te programske opreme bazirane na Microsoft Windows tehnologijama provode isključivo djelatnici HZN-a u vidu preventivnog održavanja. Osim navedenog oblika planskog održavanja u okviru Odsjeka za informatiku HZN-a kroz neprekidni nadzor, odnosno monitoring sustava i uređaja također se provodi i drugi oblik planskog održavanja (tzv. prediktivno održavanje) kada se aktivnosti održavanja realiziraju na temelju procjene stanja dijelova strojne opreme ili stanja sustava. U skladu s uočenim poremećajima pokreću se određeni postupci daljnjih popravaka, nabave ili obnavljanja informatičke opreme. U slučaju manjih ispada koji ne zahtijevaju sudjelovanje vanjskih izvođača, Odsjek samostalno provodi i sve manje zahtjevne oblike korektivnog održavanja strojne ili programske opreme.

8. INFORMACIJSKE USLUGE I PROIZVODI

8.1 Normoteka i rad s korisnicima

HZN osigurava dostupnost norma te besplatan uvid u norme svim zainteresiranim korisnicima u okviru Odsjeka poslova normoteke. Normoteka je informacijsko-dokumentacijska središnjica HZN-a koja pohranjuje i održava zbirke norma i drugih normativnih dokumenata te pruža informacijske usluge korisnicima. U fondu normoteke HZN-a kontinuirano se održavaju zbirke hrvatskih (HRN), europskih (CEN, CENELEC), međunarodnih (ISO, IEC), njemačkih (DIN) te američkih granskih norma (ASTM). Svi su važeći normativni dokumenti iz fonda normoteke dostupni u elektroničkom (PDF) formatu. Povučeni normativni dokumenti također su dostupni na uvid, djelomično u tiskanom, a većim dijelom u elektroničkom (PDF) formatu. Korisnicima normoteke osigurana su računala za rad i alati za pretraživanje podataka o normama (NAUTOS, ISHZN). Osim zbirka norma omogućen je i pregled stručnih publikacija iz područja normizacije te odabir usluge informiranja uz naplatu.

Tijekom 2023. normoteku je posjetilo 214 korisnika. Najveći broj posjetitelja normoteke bili su predstavnici obrazovnih, istraživačkih ustanova i strukovnih udruženja, industrije i trgovine, mikro i malih poduzeća te fizičke osobe. U značajne korisnike normoteke ubrajamo i predstavnike tijela državne uprave, industrije, trgovine te akreditacijskih, certifikacijskih i ispitnih tijela (slika 9).

Slika 9 – Struktura korisnika normoteke u 2023.

Tijekom 2023. najveći je interes korisnika bio za uvid i pretraživanje podataka o hrvatskim normama (HRN) iz područja općih pojmova, nazivlja, normizacije i dokumentacije te usluga, ustroja poduzeća, kvalitete te tehnologije zdravstvene zaštite (tablica 6). Znatno interes korisnika vladao je i za uvid u međunarodne (ISO) i američke norme (ASTM).

Tablica 6 – Područja normizacije za koja su korisnici normoteke iskazali najveći interes u 2023.

Oznaka i naziv ICS područja normizacije
ICS 01 Opći pojmovi. Nazivlje. Normizacija. Dokumentacija
ICS 03 Usluge. Ustroj poduzeća, upravljanje i kvaliteta. Administracija. Prijevoz. Sociologija
ICS 11 Tehnologija zdravstvene zaštite
ICS 17 Mjeriteljstvo i mjerenje. Fizikalne pojave
ICS 13 Okoliš. Zaštita zdravlja. Sigurnost

Broj je korisnika koji posjećuju normoteku radi uvida u norme u odnosu na prethodnu godinu podjednak, kao i broj korisnika koji pristupaju normama putem mrežne aplikacije HRN4You. Tijekom 2023. telefonskim putem pruženo je 1000 obavijesti o normama, a elektroničkom poštom odgovoreno je na 380 upita (tablica 7).

Tablica 7 – Usluge normoteke u 2023.

Usluga normoteke	Broj
odgovori telefonom	1000
posjetitelji normoteke	214
odgovori e-poštom	380
potvrda o istovjetnosti norma i/ili statusu	10
dozvola za uporabu dijelova norma	7

Najveći broj upita korisnika odnosio se na status, područje primjene ili cijenu norma i drugih normativnih dokumenata. Znatno broj upita odnosio se na podatke o usklađenim (harmoniziranim) normama u okviru provedbe usklađenog zakonodavstva Unije. S ciljem pružanja obavijesti o harmoniziranim normama u Odsjeku poslova normoteke tijekom 2023. redovito su posuvenjenjivani podaci u ISHZN-u, koji omogućuju utvrđivanje veze harmoniziranih norma s nacionalnim zakonodavstvom. Također, određen broj upita odnosio se na norme na koje se upućuje u specifikacijama za javne nabave te na zaštitu autorskog prava na norme. Na zahtjev korisnika tijekom 2023. izdano je 10 potvrda o istovjetnosti, prihvaćanju ili statusu norma i sedam dozvola za uporabu dijelova norma povezano s politikom zaštite autorskog prava i prava intelektualnoga vlasništva.

Uz pružanje informacijsko-dokumentacijskih usluga djelatnici normoteke sudjelovali su u promotivnim i edukacijskim aktivnostima koje se provode radi boljeg razumijevanja sustava normizacije i promocije primjene norma za različite interesne skupine.

Radi poboljšanja pružanja usluga tijekom godine provedena je analiza zadovoljstva korisnika uslugama normoteke prema kojoj se 100 % korisnika izjasnilo da je u potpunosti zadovoljno pruženim uslugama.

8.1.1 Kontaktna točka za mikro, mala i srednja poduzeća (MSP)

U skladu s ciljevima Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji u normoteci HZN-a ustrojena je Kontaktna točka za mikro, mala i srednja poduzeća (MSP) kao referentno mjesto koje MSP-ovima pruža informacije iz područja normizacije. MSP-ovima se omogućuje besplatan uvid u sadržaj norma i područje primjene, stručna pomoć, informiranje o normama telefonom ili e-poštom (msp@hzn.hr), što pridonosi boljem uključivanju poduzetnika u normizacijske aktivnosti s ciljem zastupanja njihovih interesa na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini. Tijekom 2023. provedene su aktivnosti kako bi se MSP-ovima olakšao pristup normama i

normizacijskim procesima na nacionalnoj razini. Putem aplikacije za komentiranje nacrti norma (HZNacrti) predstavnicima MSP-a, kao i drugim zainteresiranim korisnicima, osigurana je mogućnost čitanja i davanja komentara na nacrti norma tijekom javne rasprave. U 2023. u sustav HZNacrti učitano je 884 nacrti norma.

Tijekom 2023. redovito je održavan portal za MSP-ove na mrežnim stranicama HZN-a (<https://www.hzn.hr/default.aspx?id=18>), na kojem je objavljen izvještaj HZN-a o aktivnostima za MSP-ove za 2023. godinu.

8.1.2 Uspostava i održavanje podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom

U informacijskom sustavu HZN-a djelatnici Odsjeka poslova normoteke prate upućivanja na harmonizirane norme u području usklađenog europskog zakonodavstva, koja se objavljuju u obliku Provedbenih odluka Komisije (*Commission Implementing Decision*) u L seriji Službenog lista Europske unije. Do prosinca 2018. Komisija je upućivanja na harmonizirane norme objavljivala kao Obavijesti Komisije (*Commission communication*) u C seriji Službenog lista EU-a. Podaci u ISHZN-u usklađuju se s podacima u objedinjenim upućivanjima Komisije, u kojima se ponavljaju informacije koje su već objavljene u seriji L ili C Službenog lista EU-a. Službe Komisije ovaj su pregled namijenile isključivo u informativne svrhe te su podaci o harmoniziranim normama u ISHZN-u informativnog karaktera i ne proizvode pravne učinke.

U tablici 8 nalazi se popis uredaba i direktiva novog zakonodavnog okvira s pripadajućim brojem harmoniziranih europskih norma koje su objavljene do 31. prosinca 2023. i koje su preuzete u nacionalni normizacijski sustav.

Tablica 8 – Prikaz broja harmoniziranih europskih norma prihvaćenih za provedbu novog zakonodavnog okvira

Područje direktive/uredbe	Oznaka direktive/uredbe	Broj harmoniziranih norma
1. Niskonaponska oprema (LVD)	2014/35/EU	1109
2. Jednostavne tlačne posude	2014/29/EU	7
3. Sigurnost igračkaka	2009/48/EZ	12
4. Građevni proizvodi (CPD/CPR)	Uredba (EU) 305/2011	518
5. Elektromagnetska kompatibilnost (EMC)	2014/30/EU	200
6. Strojevi (MD)	2006/42/EZ	1046
7. Osobna zaštitna oprema (PPE)	Uredba (EU) 2016/425	239
8. Neautomatske vage	2014/31/EU	1
9. Medicinski uređaji, aktivni implantabilni medicinski uređaji	90/385/EEZ	53
10. Medicinski proizvodi	Uredba (EU) 2017/745	25
11. Uređaji na plinovita goriva	2009/142/EZ	114
12. Eksplozivi za civilnu uporabu	2014/28/EU	58
13. Medicinski uređaji	93/42/EEZ	296
14. Oprema i zaštitni sustavi za potencijalno eksplozivne atmosfere (ATEX)	2014/34/EU	107
15. Rekreativna plovila	2013/53/EU	67
16. Mjerni instrumenti	2014/32/EU	8
17. Dizala	2014/33/EU	20
18. Tlačna oprema (PED)	2014/68/EU	237
19. Radijska oprema (RED)	2014/53/EU	183

Tablica 8 – Prikaz broja harmoniziranih europskih norma prihvaćenih za provedbu novoga zakonodavnog okvira (nastavak)

	Područje direktive/uredbe	Oznaka direktive/uredbe	Broj harmoniziranih norma
20.	Medicinski uređaji, <i>in vitro</i> dijagnostika	98/79/EZ	44
21.	<i>In vitro</i> dijagnostički medicinski proizvodi	Uredba (EU) 2017/746	17
22.	Ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti	Sve direktive i uredbe u području	50
23.	Žičare	Uredba (EZ) 2016/424	13
24.	Pirrotehnički proizvodi	2013/29/EU	24
25.	Interoperabilnost željezničkog sustava	2008/57/EZ	205
26.	Ambalaža i ambalažni otpad	94/62/EZ	7
27.	Poštanske usluge	97/67/EZ	11
28.	Kozmetika	Uredba (EZ) 1223/2009	1
29.	Ograničavanje uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (RoHS)	2011/65/EU	1
30.	Kemikalije (REACH)	Uredba (EZ) 1907/2006	3
31.	Novi zakonodavni okvir i EMAS	Uredba (EZ) 765/2008	37
32.	Opća sigurnost proizvoda	2001/95/EZ	78
33.	Sustavi bespilotnih zrakoplova i operatori sustava bespilotnih zrakoplova iz trećih zemalja	Uredba (EU) 2019/945	1
34.	Pristupačnost internetskih stranica i mobilnih aplikacija javnog sektora	Uredba (EU) 2016/2102	1

8.2 Marketing i prodaja norma i normativnih dokumenata

8.2.1 Aktivnosti HZN-a u prodaji norma i normativnih dokumenata

Odsjek za prodaju i marketing Hrvatskog zavoda za norme zaprimio je tijekom 2023. više od 1956 upita pisanim putem, a odnose se na dostupnost i kupnju normativnih dokumenata, status normativnih dokumenata, zamjenu za povučene normativne dokumente te druge informacije. Povezano s pismenim upitima, poslana su 3084 odgovora elektroničkim putem i urudžbirano je 1453 predmeta.

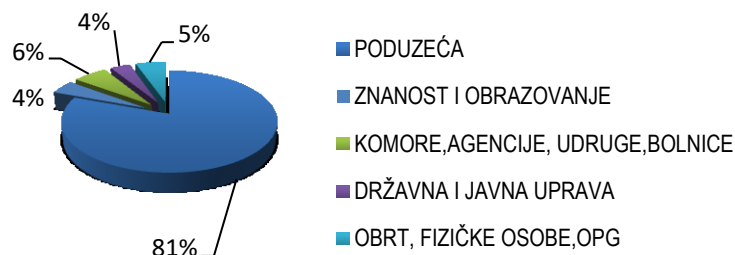
Zaprimljeno je:

- 1430 upita putem elektroničke pošte – 98 %
- 23 zahtjeva pristigla iz normoteke – 2 % ukupnih predmeta.

Znatan dio komunikacije odvija se i telefonom. Komunikacija s korisnicima normativnih dokumenata rezultirala je zaprimanjem ukupno 1453 upita/narudžbi za kupnju normativnih dokumenata ili usluga HZN-a od ukupno 708 kupaca. Struktura kupaca normativnih dokumenata u 2023. prikazana je na slici 10.

U 2023. godini povećan je broj kupaca za 6 % u odnosu na 2022. godinu, ali se nije znatnije promijenila struktura kupaca prema djelatnosti, kao ni činjenica da je 99 % domaćih kupaca, a 1 % čine inozemni kupci koji kupuju hrvatske norme.

Slika 10 – Struktura kupaca normativnih dokumenata prema djelatnosti u 2023.

1453 upita rezultiralo je s pripremom 1840 predračuna u vrijednosti od 495.833,82 eura. Od navedene vrijednosti izdanih predračuna realizirana je vrijednost od 415.929,58 eura kroz 1645 izdanih računa.

Uvođenjem informacijskog sustava uredskog poslovanja od 1. siječnja 2023. godine prema Uredbi o uredskom poslovanju Odsjek prodaje i marketinga sve zaprimljene predmete vodi kroz aplikaciju uredskog poslovanja. U aplikaciji su evidentirana 742 predmeta koja su otvorili djelatnici OPM-a, od čega se 725 predmeta odnosi na prodaju norma.

Od 1. ožujka 2009. HZN štiti normativne dokumente koje isporučuje u tiskanom i/ili elektroničkom obliku pomoću vodenog žiga kako bi označio zakonitog nositelja licencije u skladu s odobrenjem međunarodnih organizacija ISO-a i IEC-a.

Normativni dokumenti kupljeni u elektroničkom izdanju (format PDF) od 23. ožujka 2020. (zbog pandemije bolesti COVID-19 i rada od kuće) dostavljaju se osim na CD-ROM-u i putem elektroničke pošte. Kupci su prihvatili kupnju norma s dostavom putem elektroničke pošte i takvi kupci čine 81 % ukupno kupljenih norma u odnosu na ostale dostupne medije (CD i tiskani oblik), stoga je nova organizacija rada i nakon prestanka rada od kuće opravdana. Ostali nacionalni i/ili granski normativni dokumenti koje distribuira HZN (ASTM, BS, DIN, VDE, SIST i dr.) dostupni su isključivo u tiskanom izdanju.

Ukupna vrijednost prodaje u 2023. za 1645 izdanih računa iznosi 415.929,58 eura, što je u odnosu na 2022., kada je izdano 1517 računa u vrijednosti 2.708.265,71 kuna, odnosno 359.448,63 eura, povećanje prihoda za 16 %.

Prihodi od pretplata za pristup Repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You u 2023. godini iznosili su 120.154,80 eura, što je 36 % više nego u 2022. kada su iznosili 664.648,64 kn kuna, odnosno 88.214,03 eura. Povećanje je rezultat nove usluge godišnje pretplate na repozitorij hrvatskih norma za obrazovne institucije.

U tablici 9 prikazano je povećanje ili smanjenje prihoda od prodaje u 2023. godini za osnovne usluge HZN-a u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 9 – Prikaz prihoda za osnovne usluge u odnosu na prethodnu godinu

STRUKTURA PRIHODA	Iznos u 2022. (EUR)	Iznos u 2023. (EUR)	POSTOTAK UVEĆANJA/SMANJENJA U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU
NORME/REPOZITORIJ	228.047,00	281.455,00	23 %
ČLANARINA	129.604,00	132.756,00	2 %
OSTALO	1.798,00	1.719,00	- 4 %
UKUPNO	359.449,00	415.930,00	16 %

U tablici 10 prikazana je detaljna struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2023. godini. Struktura se nije znatnije mijenjala u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 10 – Struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2023.

Proizvod ili usluga		Iznos (EUR)	Iznos (%)
Norme i drugi normativni dokumenti	HRN, HRS, HRI i dr.	135.373,77	32,55
	ISO	19.026,73	4,57
	IEC	2.085,45	0,50
	DIN	2.167,34	0,52
	BSI	171,73	0,04
	ASTM	1.481,04	0,36
	Ostali normativni dokumenti i publikacije (VDI, SIST, BAS, ÖNORM i dr.)	994,31	0,24
Pretplata za pristup Repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You		120.154,80	28,89
Članarina		132.755,75	31,92
Ostale usluge	Trošak otpreme, inozemne poštarine, troškovi špedicije i carinjenja, usluga dodjele međunarodne oznake proizvođača vozila (WMI), licencije	1.718,66	0,41
UKUPNO		415.929,58	100,00

U 2023. prodano je 4087 normativnih dokumenata u vrijednosti od 161.300,37 eura. U strukturi ukupno prodanih norma hrvatske norme iznose 94 %, jednako kao i proteklih godina. Od ukupnog broja prodanih norma 374 norme prodane su na hrvatskom jeziku ili u višejezičnom izdanju koje uključuje i hrvatski jezik, što je 10 % i u potpunosti je isto kao prethodne godine.

8.2.2 Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma

U 2023. nastavljena je suradnja HZN-a s međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO, IEC) i nekim nacionalnim normirnim tijelima (DIN, BSI) te američkom granskom organizacijom (ASTM) u skladu s potpisanim ugovorima.

Potreba korisnika u Republici Hrvatskoj za stranim normativnim dokumentima za koje HZN nema potpisane ugovore o njihovoj distribuciji i dalje postoji. HZN posreduje u nabavi stranih norma putem Beutha – njemačkog distributera nacionalnih i ostalih norma. Svi ostali upiti kupaca za koje HZN ne može posredovati rješavaju se upućivanjem kupaca pismenim i telefonskim putem na izdavača ili drugoga inozemnog dobavljača. U tablici 11 naveden je broj prodanih norma prema izvorniku, iz koje je vidljivo da se u ukupnoj strukturi ukupne prodaje norma 94 % odnosi na prodaju hrvatskih normativnih dokumenata.

Tablica 11 – Prodaja normativnih dokumenata prema izvorniku od 2005. do 2023.

	2005.	2007.	2009.	2011.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
HRN	4865	7457	9830	6409	6543	8774	5132	5396	5501	4240	4172	3826	3942	3420	3861
ISO	594	549	328	208	188	298	187	171	180	119	139	124	119	175	162
IEC	251	242	123	68	28	49	12	30	32	22	5	12	17	9	6
prEN	130	69	11	15	6	11	5	12	1	2	3	1	0	4	0
DIN	447	447	141	140	31	74	25	39	44	43	33	16	33	5	26
BS	73	72	47	24	36	48	0	5	4	3	2	0	2	2	1
ASTM	61	61	72	64	90	61	30	39	40	22	28	21	46	26	25
PUBLIKACIJE (HR)	585	30	25	4	4	10	7	2	3	2	2	0	0	0	0
OSTALO	100	687	146	157	65	66	28	24	21	8	12	16	4	3	6
UKUPNO	7106	9617	10723	7089	7052	9391	5426	5724	5826	4461	4396	4016	4163	3644	4087

8.2.3 Marketinške aktivnosti

Tijekom godine djelatnici Odsjeka za prodaju i marketing sudjelovali su u organizaciji promotivnih aktivnosti povezanih s normama i prigodnim događanjima – obradom i dostavom relevantnih podataka, izvještajima, obavješćivanjem krajnjeg kupca, osiguravanjem popusta u skladu s Odlukom UV-a te kao predstavnici HZN-a u međunarodnim događanjima iz područja svog djelovanja.

8.3 Dodjela registracijskih brojeva

U HZN-u se provode i postupci dodjele registracijskog broja za izdavače kartica (IIN) (u skladu s normom ISO/IEC 7812, *Identification cards – Identification of issuers*), dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila i dijelova vozila (WMI, WPMI) (u skladu s normama HRN ISO 3780:2011, *Cestovna vozila – Međunarodni identifikacijski kod proizvođača (ISO 3780:2009)* i HRN ISO 4100:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača dijelova (ISO 4100:1980)*) i dodjele registracijskog broja davatelja programskih usluga za smart kartice (RID) (prema normi ISO/IEC 7816-5:2004, *Identification cards – Integrated circuit cards – Part 5: Registration of application providers*).

Tijekom 2023. provedena su četiri postupaka dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila (WMI).

U HZN-u se održavaju registri dodijeljenih registracijskih brojeva za Republiku Hrvatsku koji su javno dostupni na mrežnim stranicama HZN-a.

8.4 Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT

Zaključkom Vlade RH od 21. listopada 2010. HZN je određen nacionalnim notifikacijskim tijelom u smislu Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (TBT) pri Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Obavješćivanje svih tijela državne uprave o notifikacijama tehničkih propisa ostalih članica Svjetske trgovinske organizacije provodi se radi pravodobnog reagiranja relevantnih tijela, čime se treba spriječiti stvaranje zapreka u trgovini, odnosno moguća šteta za hrvatski izvoz.

Tijekom 2023. nijedno ministarstvo ili državna upravna organizacija nisu dostavili zahtjev za notifikacijom tehničkog propisa.

U okviru svojih zadataka Informativna središnjica WTO/TBT-a u 2023. odgovorila je na desetak inozemnih i tuzemnih upita o hrvatskim normama, hrvatskim tehničkim propisima, certificiranju proizvoda i laboratorija za ispitivanje te o drugim temama.

8.5 Mrežne stranice

Mrežne stranice HZN-a uređuju se, održavaju i dopunjavaju u Odsjeku za izdavaštvo u skladu s obvezama HZN-a prema europskim normizacijskim organizacijama, Uredbi o europskoj normizaciji te važećim propisima RH koji su primjenjivi na HZN.

Tijekom 2023. godine na mrežnim stranicama HZN-a objavljeno je 56 najava događanja i obavijesti o aktivnostima Zavoda i drugih europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija za korisnike, suradnike i članove HZN-a te zainteresiranu javnost.

8.6 Službeno glasilo HZN-a

HZN-ovo e-glasilo izdaje se jedanput mjesečno. Od broja 6/2008 izdaje se isključivo u elektroničkom obliku (u formatu PDF) i besplatno je dostupno na službenim mrežnim stranicama HZN-a (www.hzn.hr) te na stranicama Repozitorija hrvatskih norma – HRN4you (<https://repozitorij.hzn.hr/hr/group/7/HZN+e-Glasilo>).

Službeno glasilo HZN-a sastoji se od dviju cjelina:

1. osnovni dio glasila sa stručnim člancima i obavijestima i
2. Oglasnik za normativne dokumente u kojem se objavljuju obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije.

Tijekom 2023. izdano je 12 brojeva HZN-ova e-glasila. Ukupno je objavljeno 285 stranica članaka, obavijesti o radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju, novosti iz HZN-a i drugih zanimljivosti te 570 stranica Oglasnika za normativne dokumente.

U Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se rezultati hrvatske normizacije:

- hrvatske norme
- nacrti hrvatskih norma
- prijedlozi za prihvatanje stranih norma u izvorniku
- povučene hrvatske norme
- povučeni nacrti hrvatskih norma
- ispravci hrvatskih norma
- naslovi objavljenih hrvatskih norma na hrvatskom jeziku
- drugi normativni dokumenti
- opća izdanja HZN-a
- prijevodi hrvatskih normativnih dokumenata.

Osim rezultata hrvatske normizacije u Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se i rezultati međunarodne i europske normizacije.

8.7 Službena, informativna i promotivna izdanja

HZN publikacije povezane s primjenom norma te različite promotivne publikacije objavljuju se na [mrežnim stranicama HZN-a](#).

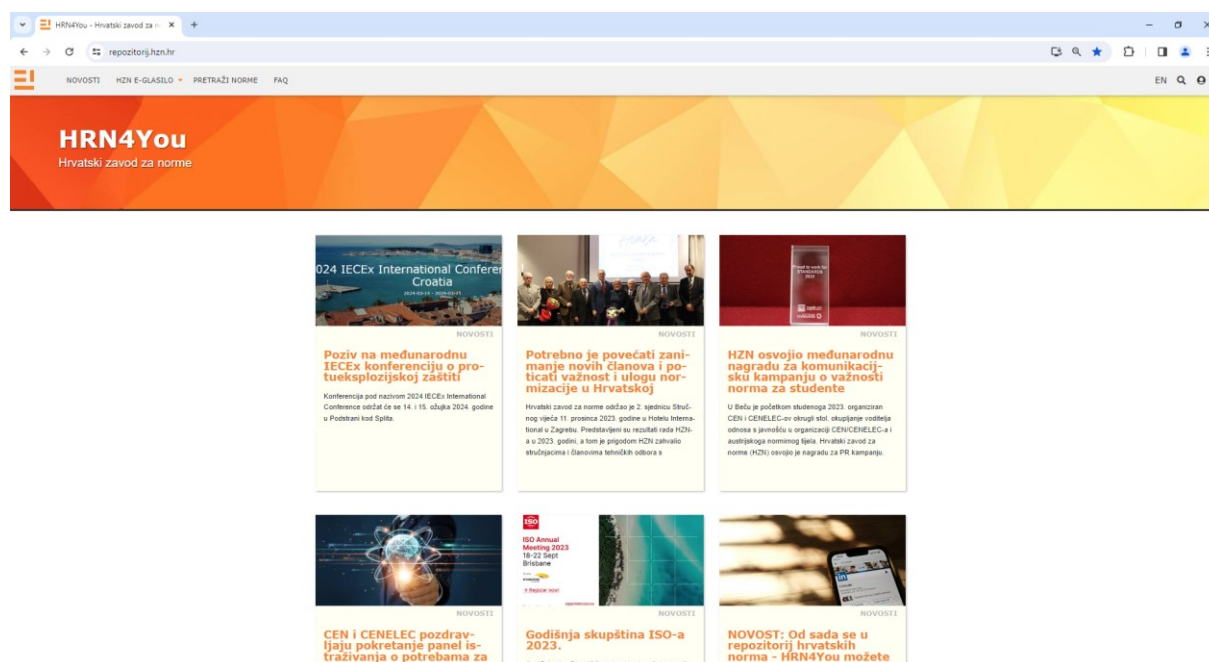
8.8 Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You digitalna je zbirka hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata nastalih kao rezultat normizacijskog procesa. Repozitorij je mrežna aplikacija koja trenutačno sadržava više od 55 700 hrvatskih norma (vrijedećih i povučениh) i drugih normativnih dokumenata koji su trajno dostupni na internetu. Na dokumentima koji su dostupni putem Repozitorija poduzete su mjere zaštite autorskog prava na norme te su dostupni isključivo za čitanje. Repozitorij je namijenjen članovima strukovnih komora, organizacijama s većim brojem zaposlenih, strukovnim udrugama i društvima s većim brojem članova, tijelima državne uprave i sličnim organizacijama čiji članovi ili zaposlenici upotrebljavaju norme u svakodnevnom radu, obavljaju upravne radnje, nadzorno-tehničke poslove uz primjenu norma i sl.

Potpisivanjem sporazuma s HZN-om omogućuje se pristup cjelokupnoj zbirci hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata.

Cijena pristupa Repozitoriju hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata – HRN4You ovisi o:

- trenutačnoj vrijednosti zbirke hrvatskih norma i normativnih dokumenata
- ukupnom broju hrvatskih norma u zbirci
- broju korisnika koji pristupaju Repozitoriju
- trajanju uporabe Repozitorija (6 mjeseci / 1 godina).

Slika 11 – Prikaz početne stranice Repozitorija hrvatskih norma – HRN4You

Tijekom godine nastavljeno je održavanje Repozitorija hrvatskih norma pod nazivom HRN4You te su obnovljeni sporazumi s korisnicima s kojima su već prije potpisani, o čemu se više podataka nalazi u sljedećoj tablici. Korisnici Repozitorija izvršili su u 2023. godini 76 025 pregleda, što čini porast od 11,65 % u odnosu na 2022. godinu. O normama u Repozitoriju brine se normoteka HZN-a, koja pruža i podršku korisnicima pri pristupu zbirci hrvatskih norma i ostalih normativnih dokumenata te ih savjetuje u pitanjima autorskih prava i izdanja ili statusa dokumenata. Povezano s objavom HZN-ova e-glasila, koje izlazi 12 puta godišnje i u kojemu se objavljuju nove hrvatske norme, broj je norma dostupnih u Repozitoriju tijekom 2023. uvećan za 1398 hrvatskih normativnih dokumenata.

Tijekom 2023. Repozitoriju hrvatskih norma pristupilo je 3300 korisnika koji su izvršili 76 025 pregleda norma.

Tablica 12 – Korisnici i uporaba Repozitorija hrvatskih norma HRN4You u 2023.

Korisnici Repozitorija HRN4You	Broj korisnika koji je pristupio normama	Broj preuzimanja	Broj pregleda	Broj pregledanih norma
Hrvatska komora inženjera elektrotehnike (HKIE)	641	12488	18169	3115
Hrvatska komora inženjera građevinarstva (HKIG)	1311	23563	36170	3662
Hrvatska komora arhitekata (HKA)	276	2316	2586	1168
Hrvatska komora inženjera strojarstva (HKIS)	388	7232	10349	3085
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (MPGI)	17	240	221	168
Državni inspektorat	34	760	635	392
HZN-ovi djelatnici	30	1398	1464	609
Rimac Tehnology	172	1777	1599	836
Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek (GRAFOS)	205	1200	1075	367
Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet (GRAD)	286	3312	3273	1050
Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar (Srce)	5	100	230	35
Ostali + promotivni pristup	19	224	254	163

Trenutačna verzija Repozitorija puštena je u produkciju u siječnju 2021. i dostupna je na mrežnoj adresi <https://repozitorij.hzn.hr>.

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You korisnici su dobro prihvatili. Repozitorij hrvatskih norma pridonosi usavršavanju stručnjaka, povećanju kvalitete rada te poticanju svijesti o važnosti i ulozi normizacije na svim razinama. U adresar nove verzije Repozitorija hrvatskih norma upisano je više od 11 570 korisnika, što čini porast od 23,08 % u odnosu na 2022. godinu.

9. KOMUNIKACIJSKE I EDUKACIJSKE AKTIVNOSTI

9.1 Aktivnosti u promicanju normizacije

Tijekom godine Odsjek za međunarodnu suradnju i odnose s javnošću proveo je brojne aktivnosti radi promicanja normizacije i povećanja vidljivosti aktivnosti HZN-a u medijima te jačanja ugleda HZN-a u međunarodnim i europskim organizacijama za normizaciju. Objavljeni su članci u tjedniku Lider, ravnatelj HZN-a gostovao je na Radio Sljemenu i dr. Predstavljanje HZN-a i jačanje njegove vidljivosti obrađeno je kroz razne stručne teme u različitim novinarskim formama i medijskim digitalnim alatima.

Najave i vijesti iz područja normizacije, izvještaji i intervjui objavljuju se u HZN-ovu e-glasilu, na mrežnim stranicama HZN-a i Repozitorija hrvatskih norma te u drugim poslovnim medijima. Također, Hrvatski zavod za norme na svojem LinkedIn profilu redovito objavljuje važnije novosti, najave i grafičke prikaze kako bi promovirao norme i normizaciju.

Neke od važnijih objava tijekom 2023. godine bile su sljedeće:

- informacija o novoosnovanom tehničkom odboru za područje sustava bespilotnih zrakoplova i poziv za sudjelovanjem u njegovu radu
- objavljena izvorna hrvatska norma HRN 1128:2023, Beton – Nacionalni zahtjevi uz normu HRN EN 206:2021
- predstavljanje normizacije u području graditeljstva na Danima otvorenih vrata Društva građevinskih inženjera Zagreba (DGIZ) tijekom održavanja 2. međunarodnog sajma graditeljstva, opremanja i zaštite okoliša
- svečano obilježavanje 18. obljetnice rada HZN-a; objava o važnom događaju za HZN medijski je popraćena i objavljena u domaćim i inozemnim medijima, kao i na mrežnim stranicama te društvenim mrežama europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija.

Tijekom 2023. godine svakoga radnog dana na Hrvatskome radiju emitirana je radijska emisija „S mjerom”, a nastala je radi popularizacije područja mjeriteljstva, akreditacije i normizacije. Emisije su utemeljene na priložima čiji su autori djelatnici HZN-a.

Tijekom godine pokrenuta je komunikacijska kampanja usmjerena na studentsku populaciju pod nazivom „Zašto je studentima važna normizacija”. Kampanja je identificirala najvažnije komunikacijske kanale i ciljnu skupinu – studente i akademske institucije. Medijski su je popratili različiti poslovni mediji. Upravo je za ovu komunikacijsku kampanju HZN osvojio međunarodnu nagradu [PRoud to work for Standards-Award](#), koja je HZN-u dodijeljena u Beču u austrijskome normirnom tijelu (*Austrian Standards International – Standardisation and Innovation (A.S.I.)*) za vrijeme održavanja *PR Round Table 2023*, CEN/CENELEC-ova okruglog stola o odnosima s javnošću.

Povodom Svjetskoga dana norma 14. listopada 2023. HZN je uputio priopćenje hrvatskoj javnosti putem mrežnih stranica HZN-a, u kojem je prenesena poruka svjetskih organizacija za normizaciju ISO-a, IEC-a i ITU-a pod naslovom *Zajednička vizija za bolji svijet – dostupna i sigurna zdravstvena zaštita za sve*.

10. EUROPSKI PROJEKTI

10.1 Projekt prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik (SA/CEN/2021-02 i SA/CLC/2021-02)

Projekt izvornoga naslova *Translation of European standardization documents into Community languages* nastao je u suradnji EK-a i Središnje uprave CEN-a i CENELEC-a (CCMC), a na temelju Okvirnih partnerskih sporazuma te Posebnih sporazuma. Uporište za projekt je Uredba (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji, a uz Hrvatski zavod za norme u projektu SA/CEN/2021-02 sudjeluju 22 nacionalna normirna tijela, dok u projektu SA/CLC/2021-02 sudjeluje 19 nacionalnih normirnih tijela. Projekt traje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2023. godine. Struktura financiranja projekta određena je tako da EK financira 75 % troškova podugovaranja, a u stopostotnom iznosu *in-house* prihvatljive aktivnosti (prevođenje, stručna redaktura i lektura).

Za prevođenje, stručnu redakturu i lekturu podugovorena je prevoditeljska agencija. HZN je na ovome projektu suradnju uvjetovao uporabom alata za računalno potpomognuto prevođenje (TRADOS) kako bi, osim konačnih prijevoda norma, prijevodnu memoriju prevedenih dokumenata mogao upotrebljavati kao podlogu za buduće prijevode. Prednost je navedenog pristupa povećanje učinkovitosti prevođenja u HZN-u u budućnosti te uspostavljanje ujednačenosti prijevoda pomoću ujednačene terminologije.

Strateška odrednica Europske unije u ovom projektu bila je pojačana potpora poduzećima, prije svega malim i srednjim, u smislu razumijevanja i primjene europskih norma.

11. POSLOVANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

11.1 Ljudski potencijali

Dana 1. siječnja 2023. u HZN-u bilo je zaposleno 50 službenika na neodređeno vrijeme.

Dana 31. prosinca 2023. u HZN-u bila su zaposlena 52 službenika na neodređeno vrijeme, prosječne starosti 51 godina. Jedna je službenica u statusu mirovanja radnog odnosa te nije dio analiziranih podataka.

Prema zastupljenosti spolova žene su činile 67 %, a muškarci 33 % službenika.

11.1.1 Izobrazba djelatnika HZN-a

U 2023. za djelatnike HZN-a, u prvome redu za tehničke tajnike, organiziran je prijenos sljedećih mrežnih seminara za tajnike i predsjednike tehničkih tijela i autore norma:

2023-01-24	Vebinar <i>Harmonizirane norme za zdravstvenu skrb (Webinar Harmonized Healthcare Standards)</i>
2023-03-10	Vebinar <i>Normizacija koja uzima u obzir aspekte spolova: potpora ravnopravnosti spolova kroz norme (Webinar Gender Responsive Standardization: supporting gender equality through standards)</i>
2023-03-15	Vebinar: <i>ISO-ove Smjernice za nultu neto stopu emisija (IWA 42) (Webinar: ISO Net Zero Guidelines (IWA 42))</i>
2023-05-02	<i>Naglasci u normizaciji kružnog gospodarstva – 3. događaj (Highlights in Circular Economy standardization – 3rd event)</i>
2023-05-10	<i>CEN/TC 351 konferencija (CEN/TC 351 conference) održana virtualnim putem</i>
2023-05-15	<i>Mrežna radionica Inkluzivne norme: Istraživanje Europske komisije (DG GROW) o antropometrijskim podacima u harmoniziranim normama (Inclusive standards: European Commission's study on Anthropometrics in harmonized standards (DG GROW))</i>
2023-05-16	<i>Vebinar Funkcioniranje sustava harmoniziranih normi (HAS), interakcije s konzultantima za HAS i najbolja praksa (Webinar 'The functioning of the HAS system, interactions with HAS consultants and best practices)</i>
2023-05-26	<i>Vebinar Normizacijski zahtjev za Uredbu o strojevima, jednostavan prijelaz s Direktive na Uredbu (Webinar 'Standardization Request for the Machinery Regulation, a smooth transition from the Directive to the Regulation')</i>
2023-06-16	<i>Novo izdanje CEN/CENELEC-ovih Unutrašnjih pravila, 2. dio, radi usklađenosti s Uredbom 2022/2480 (New edition of Internal Regulations Part 2 to comply with Regulation 2022/2480)</i>
2023-06-23	<i>Vebinar Predstavljanje zajedničkog kontrolnog popisa Europske komisije i europskih normizacijskih organizacija za harmonizirane norme (Webinar Presentation of the new EC/HAS ESOs Common checklist)</i>
2023-06-27/28	<i>ISO-ov vebinar o Smjernicama za nultu neto stopu emisija (ISO webinar on the Net Zero Guidelines)</i>
2023-06-29	<i>Vebinar Harmonizirane norme prema Uredbi o građevnim proizvodima (CPR): zakonodavstvo usklađeno s CPR-om, ubrzani postupak izrade normi i postupak prema normizacijskom zahtjevu (Webinar Harmonized standards under CPR: CPR Acquis, Fast-track and standardization request development process)</i>
2023-06-30	<i>Vebinar Mjere za usklađenost s novom Uredbom EU-a 2022/2480 kojom se mijenja Uredba EU-a 1025/2012 (Webinar Measures to comply with new EU Reg. 2022/2480 amending EU Reg. 1025/2012)</i>
2023-07-03	<i>Mrežna radionica Harmonizirane norme prema Uredbi o građevnim proizvodima (CPR): zakonodavstvo usklađeno s CPR-om, ubrzani postupak izrade normi i postupak prema normizacijskom zahtjevu (Harmonized standards under CPR: CPR Acquis, Fast-track and standardization request development process)</i>

- 2023-07-07 Vebinar *Plan odgovornosti za traženje zajedničkih preinaka IEC-ovih normi i uključivanje Dodatka Z/(ZA) u IEC-ove norme (Webinar Matrix of responsibilities for requesting common modifications to IEC standards and the inclusion of Annex Z/(ZA) in IEC Standards)*
- 2023-07-10 *ISO-ov projekt razvoja modela procjene zrelosti digitalnih sposobnosti (ISO Project for the Development of Digital Capability Maturity Assessment Model)*
- 2023-09-08 Vebinar *Kružni dizajn proizvoda (Webinar Circular Product Design)*
- 2023-09-19 *ISO-ova mrežna radionica Od onečišćenja do rješenja: Rješavanje krize povezane s plastikom (From pollution to solution: Tackling the plastics crisis)*
- 2023-09-25 Vebinar *Inovativni procesi za europske harmonizirane norme (hEN) (Webinar Innovative process for homegrown harmonised standards (hENs))*
- 2023-10-03 Radionica za dionike *Pravodobne europske norme za zeleno i digitalno, jedinstveno i globalno tržište (Stakeholder Workshop Timely European standards for a Green and Digital, Single and Global Market)*
- 2023-10-05 Vebinar *Primjena međunarodnih normi u Europi - Frankfurtski sporazum (Webinar Implementing International Standards in Europe – The Frankfurt Agreement)*
- 2023-10-24 *Moć normizacije u izgradnji afričkoga i europskoga jedinstvenog tržišta (The Power of Standardization in Building the African and European Single Markets)*
- 2023-10-26 Nagrada Norme + inovacije 2023. (*Standards + Innovation Awards 2023*)
- 2023-12-05 *Put prema nultoj neto stopi emisija: norme za potpuno električno društvo (Road to Net Zero: Standards for the All-Electric Society)*
- 2023-12-07 Četvrta indijsko-europska konferencija o normama i tehnologijama u nastanku (*4th Indo-European Conference on Standards & Emerging Technologies*)
- 2023-12-12 Radionica *Pretvaranje znanosti u norme (PSIS) - Kružne tehnologije za građevinsku djelatnost (Putting Science into Standards (PSIS) workshop – Circular Technologies for construction industry)*
- 2023-12-15 Vebinar *Harmonizirane norme prema uredbama o ekološkom dizajnu i označivanju energetske učinkovitosti“ (Webinar Harmonized standards under Ecodesign and Energy Labelling regulations)*
- 2023-12-18 Vebinar *Inovativni procesi za europske harmonizirane norme (hEN) (Webinar Innovative process for homegrown harmonised standards (hENs))*

Sastanci putem ZOOM-a:

- 2023-01-31 *ISO-ova politika suradnje s regijama (REP), Europa i središnja Azija: siječanjski mjesečni forum članova iz Europe i središnje Azije (ISO Regional Engagement Policy (REP) Europe & Central Asia: January Europe & Central Asia monthly member forum)*
- 2023-02-06 Sjednica Radne skupine Tehničke uprave CEN/CENELEC-a BTWG 16 *Strateški savjetodavni odbor za okoliš (SABE) (CEN and CLC/BTs/BTWG 16 Strategic Advisory Body on Environment (SABE))*
- 2023-02-28 Prva sjednica ISO-ove Mreže nacionalnih zagovornika zaštite klime (*First Meeting of the ISO National Climate Champions Network*)
- 2023-02-28 Mjesečni forum članova iz Europe i središnje Azije (*Europe & Central Asia monthly member forum*)
- 2023-03-02 48. sastanak skupine CEN-CENELEC/SABE/ENIS-a na temu *Pitanja okoliša u normizaciji (48th meeting of CEN-CLC/SABE/ENIS Team Environmental issues in Standardization)*
- 2023-03-03 6. plenarna sjednica CEN-CENELEC/SABE-a (Strateškog savjetodavnog tijela za okoliš) (*6th plenary meeting of CEN-CENELEC/SABE “Strategic Advisory Body on Environment”*)
- 2023-03-15 Vebinar o ISO-ovim Smjernicama za nultu neto stopu emisija (*Webinar on ISO Net Zero Guidelines*)
- 2023-04-28 ISO-ova politika suradnje s regijama (REP), Europa i središnja Azija: travanjski članski forum (*ISO Regional Engagement Policy (REP) Europe & Central Asia: April member forum*)
- 2023-04-27 Travanjska sjednica - *Novosti o Akcijskom planu Tehničke uprave ISO-a (TMB) za zaštitu klime (April session - Update on the TMB Action Plan for Climate)*

2023-05-17	Druga sjednica ISO-ove Mreže nacionalnih zagovornika zaštite klime (<i>Second Meeting of ISO's National Climate Champions Network</i>)
2023-06-27	ISO-ova politika suradnje s regijama (REP), Europa i središnja Azija: lipanjski regionalni članski forum (<i>ISO Regional Engagement Policy (REP) Europe & Central Asia: June regional member forum</i>)
2023-06-30	Peti sastanak ISO-ove Mreže nacionalnih zagovornika zaštite klime – Razmjena Akcijskog plana prve sjednice radne skupine Tehničke uprave ISO-a (TMB) (<i>Fifth Event of the ISO National Climate Champion Network-Exchange with TMB Action Plan Task Force Session 1</i>)
2023-08-22	Utjecaj odbačene hrane na klimu (<i>Food waste & climate impact</i>)
2023-09-05	Treća tromjesečna sjednica ISO-ove Mreže nacionalnih zagovornika zaštite klime (<i>Third Meeting of the ISO's National Climate Champions Network</i>)
2023-10-16	Listopadski susret ISO-ove Mreže nacionalnih zagovornika zaštite klime (<i>October 2023 Event for ISO National Climate Champions Network</i>)
2023-11-10	Sjednica ISO-ove Mreže nacionalnih zagovornika zaštite klime za četvrto tromjesečje (<i>Q4 meeting of the ISO National Climate Champions Network</i>).

Djelatnici HZN-a sudjelovali su na seminarima u Državnoj školi za javnu upravu u Zagrebu:

- Javni nastupi - osnovni modul
- NLP tehnike za bolju učinkovitost
- Važnost "feedbacka" u razvoju ljudskih potencijala
- Pravo na pristup informacijama - osnovni modul
- Pravo na pristup informacijama - napredni modul
- Upravljanje kvalitetom u javnoj upravi – uloga vodstva
- Program zaštite na radu.

Djelatnici HZN-a sudjelovali su na usavršavanju:

2023-10-24	Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva - Prilagodba informacijskih sustava tijela javnog sektora Portalu otvorenih podataka (<i>Open Data</i>)
2023-10-26	Prilagodba informacijskih sustava tijela javnog sektora Portalu otvorenih podataka (<i>Open Data</i>)
2023-11-02	elearning module on ISO GUIDE 84
2023-11-27	Radilica; Poslovna komunikacija i komunikacijske vještine, svi djelatnici HZN-a (tri termina)

Virtualni trening

2023-09-13/15	Virtualni trening za administratore za rad na serveru Međunarodne organizacije za normizaciju - ISO (<i>IT Services for User Administrators (MBAUs)</i>)
---------------	--

11.2 Prostor za rad

Prostor za rad Hrvatskog zavoda za norme nalazi se u Ulici grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sastoji se od uredskog prostora, dvorana za sastanke tehničkih odbora, normoteke, koji su na odgovarajući način opremljeni informatičkom opremom, te pomoćnih prostorija (arhiv i skladište).

11.3 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a

Nezavisna vanjska ocjena sustava kvalitete HZN-a provedena je u rujnu 2023. radi provjere usklađenosti s izdanjem norme HRN EN ISO 9001:2015. Tom je ocjenom potvrđena sukladnost sa zahtjevima norme HRN EN ISO 9001:2015 te potvrđena valjanost certifikata u skladu s navedenom normom. Certifikacijski nadzor i audit provela je certifikacijska tvrtka SGS Adriatica d.o.o.

Certifikat broj HR15/1347 za opseg aktivnosti pripremanje, prihvaćanje, objavljivanje i promicanje hrvatskih norma i drugih dokumenata i publikacija iz područja normizacije te sudjelovanje u europskim i međunarodnim normizacijskim procesima valjan je od 15. srpnja 2021. do 14. srpnja 2024. te ostaje na snazi pod uvjetom zadovoljavajućih rezultata nadzornih audita (slika 17). Recertifikacijski audit mora biti obavljen prije 29. lipnja 2024. godine.

Slika 17 – Certifikat sustava upravljanja Hrvatskog zavoda za norme, HRN EN ISO 9001:2015

11.4 Financijski pokazatelji

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu („Narodne novine”, broj 145/2022), Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu („Narodne novine”, broj 129/2023) te preraspodjele Ministarstva financija iz prosinca 2023. godine Hrvatskom zavodu za norme, glavi unutar proračunskog razdjela Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja 077 65, osigurana su sredstva iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja i nabavku nefinancijske imovine.

Tablica 13 – Financijski plan HZN-a za 2023. i projekcije za 2024. – 2025.

	PRIJEDLOG PRORAČUNA ZA 2023. (NN 145/2022)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2024. (NN 145/2022)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2025. (NN 145/2022)	IZMJENE I DOPUNE DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA 2023. (NN 129/2023 i preraspodjela)
Planirani rashodi izvor 11 (limiti)	1.730.112,00	1.793.484,00	1.846.838,00	1.590.462,00
Planirani rashodi izvor 12 (limiti)	7.300,00	5.574,00	–	1.079,00
Planirani rashodi izvor 51	21.900,00	16.651	–	3.236,00
Sveukupno	1.759.312,00	1.815.709,00	1.846.838,00	1.594.777,00

Financijski izvještaji Hrvatskog zavoda za norme za 2023. izrađeni su u skladu sa Zakonom o proračunu („Narodne novine”, broj 144/2021), Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu („Narodne novine”, broj 124/2014, 115/2015, 87/2016, 3/2018, 126/2019 i 108/2020), Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu („Narodne novine”, broj 37/2022) i Okružnice o sastavljanju, konsolidaciji i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine Ministarstva financija od 10. siječnja 2024. godine.

11.4.1 PRIHODI

HZN je tijekom 2023. ostvario sljedeće prihode:

- aktivnost A651002 Administracija i upravljanje Hrvatskog zavoda za norme
  - izvor 11 – iznos od 1.499.407,75 eura
- kapitalni projekt K651011 Informatizacija
  - izvor 11 – iznos od 17.157,98 eura
- aktivnost A651013 Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo
  - izvor 12 – iznos od 1.078,37 eura.

Sveukupno ostvareni prihodi i primici iznose 1.517.644,10 eura (šifra X678 PR RAS).

Aktivnost A651002 i K651011 aktivnosti su putem kojih HZN provodi svoju redovitu djelatnost.

Aktivnost A651013 Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo otvorena je u 2017. godini na izvoru 51 i izvoru 12. Na navedenu aktivnost tijekom 2023. godine nije bilo doznačenih sredstava, već su bila trošena neutrošena sredstva uplaćena u prethodnim godinama i prenesena u 2023. godinu za potrebe financiranja rashoda projekta, koja su prethodno zaprimljena sukladno *Posebnim ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava za prevođenje („specific grant for translation action”) SA/CEN/2021-02 i SA/CENELEC/2021-02* koji se odnose na projekte prevođenja europskih normativnih dokumenata, a zaključeni su između Europske komisije (EK), Europskoga odbora za normizaciju (CEN) i Europskoga odbora za elektrotehničku normizaciju (CENELEC).

Iz 2022. godine prenesena su preostala sredstva u iznosu od 38.766,18 eura. Tijekom 2023. godine plaćeni su računi za reviziju projekta za 2022. godinu u iznosu od ukupno 4.313,49 eura. S izvora 12 plaćen je iznos od 1.078,37 eura i s izvora 51 iznos od 3.235,12 eura. Preostao je iznos od 35.531,06 eura, koji će biti prenesen u 2024. godinu radi plaćanja troškova revizije projekta za 2023. godinu. Vjerojatno je da samog nastavka projekta u 2024. godini neće biti. U prva dva dvogodišnja ciklusa prevedene su 143 harmonizirane europske norme. U trećem dvogodišnjem ciklusu 2021. – 2022. prevedene su 44 harmonizirane europske norme. Ukupno je do sada prevedeno 187 harmoniziranih europskih norma, čime su ostvareni planirani ciljevi projekta.

Na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti, prema izlaznim računima za prodaju norma i plaćanje članarina, u Državnu riznicu naplaćen je iznos od 417.977,78 eura. Ovaj iznos sadrži i pretplatu kupaca u iznosu od 362,19 eura koja će biti zatvorena u 2024. godini, a na samu se naplatu prema izdanim računima odnosi iznos od 417.615,59 eura. Prihodi koje HZN ostvaruje prodajom norma, naplatom članarina i drugim aktivnostima uplaćuju se izravno u Državnu riznicu pod šifrom 5681, vode se samo u evidencijama HZN-a i na stavci prihoda 65219 u sustavu Državne riznice.

11.4.2 RASHODI

Ukupno planirani rashodi poslovanja za 2023. godinu iznose 1.594.777,00 eura. Od ukupno planiranih rashoda 99,73 % predstavlja izvor 11 – opći prihodi i primici u iznosu od 1.590.462,00 eura, dok 0,27 % čini projekt koji se financira iz izvora 12 i 51 u ukupnom iznosu od 4.315,00 eura.

Zaključno s 31. prosincem 2023. ukupni rashodi i izdaci prema podacima iz Obrasca PR-RAS Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima iznose 1.520.616,36 eura (Šifra Y345 PR RAS). Prema sustavu Državne riznice ukupni rashodi iznose 1.520.879,22 eura. Razlika u iznosu od 262,86 eura sastoji se od ulaznih računa primljenih u siječnju 2024., a odnose se na rashode 2023. u iznosu od 7.542,07 eura umanjeno za plaćene račune u siječnju 2023. koji su teretili 2022. godinu, u iznosu od 7.804,93 eura.

Rashodi poslovanja su sljedeći (prema izvršenju iz sustava Državne riznice):

- 1.054.347,77 eura rashodi za zaposlene (računi iz računskog plana 31)
- 445.568,40 eura materijalni rashodi (računi iz računskog plana 32)
- 356,01 eura financijski rashodi (iz računskog plana 34)
- 341,98 eura rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine (iz računskog plana 41)
- 20.265,06 eura rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (iz računskog plana 42).

Rashodi za zaposlene izvršeni su u ukupnom iznosu 1.054.347,77 eura i čine 69,32 % ukupno izvršenih rashoda. Sve je plaćeno iz izvora 11 – Opći prihodi i primici. Rashodi za zaposlene obračunati su i plaćeni prema Zakonu o plaćama u javnim službama („Narodne novine”, broj 27/2001), propisanoj proračunskoj osnovici, Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama i Odluci o isplati privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama. Osim plaće i doprinosa na plaće isplaćeno je sedamnaest jubilarnih nagrada, tri pomoći za smrtni slučaj u obitelji, dvije pomoći za dulje bolovanje, jedna otpremnina, regres za godišnji odmor za 50 djelatnika, božićnica za 51 djelatnika i dar djeci povodom Sv. Nikole za 23 djece, a sve u iznosu od 46.360,88 eura te jedna razlika bruto osnovice za plaću od 6 % za 2016. i dio 2017. godine po sudskoj nagodbi u ukupnom iznosu od 725,63 eura bruto. Također je isplaćena i naknada za prekovremeni rad u iznosu od 1.579,21 bruto. Zbog povoljnijih prava zaposlenika sukladno dodacima kolektivnom ugovoru i novom privremenom dodatku, dio odstupanja - povećanja u ukupnom izvršenju u odnosu na prošlu godinu odnosi se na povećanje izvršenja ovih rashoda u apsolutnom iznosu (postotno povećanje u iznosu od 16,4 %).

Materijalni rashodi – računi iz računskog plana 32 izvršeni su u ukupnom iznosu 445.568,40 eura i čine 29,30 % ukupno izvršenih rashoda. Iz izvora 11 plaćeno je 441.254,91 eura, iz izvora 12 plaćeno je 1.078,37 eura i iz izvora 51 plaćeno je 3.235,12 eura.

Znatan udio u materijalnim rashodima čini stavka za plaćanje međunarodnih članarina. Naime, međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama plaćaju se godišnje članarine jer je HZN punopravni član Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization, CEN*), Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC*), Međunarodne organizacije za normizaciju (*International Organisation for Standardization, ISO*) i Međunarodnog elektrotehničkog povjerenstva (*International Electrotechnical Commission, IEC*) te član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (*European Telecommunications Standards Institute, ETSI*) u kategoriji nacionalnih normizacijskih organizacija (*NSO*) sa statusom promatrača. Udio plaćenih članarina u ukupno izvršenim materijalnim rashodima iznosi 43,77 %, a njihov udio u ukupno izvršenim rashodima poslovanja iznosi 12,82 %. Osim plaćanja međunarodnih i europskih članarina HZN ima obvezu podmirjenja rashoda koji nastaju prilikom narudžba međunarodnih norma (ISO, IEC), njemačkih norma (DIN), britanskih (BS), granskih norma (ASTM) te norma drugih normirnih tijela koje HZN pribavlja radi daljnje prodaje korisnicima u Republici Hrvatskoj. U 2023. godini dogodilo se odstupanje u visini ukupnih izvršenih rashoda, kao i u visini izvršenja same stavke u odnosu na 2022. godinu zbog povećanja iznosa godišnjih članarina Europskog odbora za normizaciju (CEN) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (CENELEC) u iznosu od 20 % te zbog plaćanja ostalih obveznih članarina u 2023. godini u trenutku njihova dospijea, a ne unaprijed, sukladno preporuci broj 5 konačnog izvještaja Revizije planiranja i plaćanja članarina i normi s naglaskom na analizu potreba i koristi i mogućim uštedama koju je provela Samostalna služba za unutarnju reviziju Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (povećanje izvršenja stavke rashoda za 89,5 %). Ostale znatnije stavke materijalnih rashoda odnose se na rashode za uredski materijal, usluge tekućeg održavanja i usluge promidžbe i informiranja, zdravstvene usluge (sistematske preglede zaposlenika), računalne usluge, reprezentaciju i ostale nespomenute rashode poslovanja. Svi navedeni rashodi i usluge povezani su s redovitim poslovanjem HZN-a i nije bilo većih odstupanja od izvršenja u odnosu na prošlu godinu, riječ je o manjim apsolutnim iznosima, ovisno o nekoj usluzi ili nabavci robe koja je bila potrebna u tom razdoblju.

Financijski rashodi izvršeni su u iznosu od 356,01 eura i čine 0,02 % ukupno izvršenih rashoda, plaćeni su iz izvora 11, a odnose se na zatezne kamate u sklopu redovitog poslovanja (politika plaćanja računa o dospijecu putem sustava Državne riznice i politike obračuna zateznih kamata dobavljača, jednoj obveznoj korekciji plaća u svezi s novim dodatkom na plaću za sve javne službenike) i na razliku u plaće za razliku 6 % osnove u javnim službama za 2016. i dio 2017. godine prema sudskoj nagodbi.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine realiziraju se u okviru kapitalnog projekta K651011 – Informatizacija Zavoda i aktivnosti Administracija i upravljanje Zavoda A651002 i izvršeni su u iznosu 20.607,04 eura iz izvora 11. U ukupno izvršenim rashodima udio rashoda za nabavu nefinancijske imovine iznosi 1,35 %. Rashodi za nabavu dugotrajne imovine odnose se na plaćanje višegodišnjih licenci u iznosu od 341,98 eura, nabavu računalne opreme nužne za zamjenu stare, dotrajale i nekompatibilne opreme u iznosu od 3.553,50 eura, ostale uredske opreme (multifunkcijski uređaj i dr.) u iznosu od 13.491,56 eura te uredskog namještaja u iznosu od 3.220,00 eura. Nabave su se provodile za potrebe redovitog poslovanja HZN-a. Izvršenje je veće za 9,5 % u odnosu na 2022.

Svi rashodi povezani su s redovitim poslovanjem HZN-a te nije bilo znatnijih odstupanja od izvršenja u odnosu na prošlu godinu u istom razdoblju, osim u dijelu izvršenja rashoda za zaposlene te materijalnih rashoda za članarine i norme. Na ostalim stavkama proračuna, riječ je o manjim apsolutnim iznosima. Povećanje rashoda za zaposlene i materijalne rashoda gotovo je jednako značajno, no ipak pretežito u korist rashoda za zaposlene kao značajnijeg povećanja izvršenja ukupnih rashoda.

Tablica 14 – Rekapitulacija prihoda i rashoda Hrvatskog zavoda za norme u 2023.

PRIHODI I RASHODI	Šifra PR-RAS-a	IZNOS
Ukupni prihodi i primici, obrazac PR-RAS	X678	1.517.644,10
Ukupni rashodi i izdaci, obrazac PR-RAS	Y345	1.520.616,36
Manjak prihoda i primitaka	Y005	2.972,26
Višak prihoda i primitaka prenesen iz 2022. godine	9221-9222	30.961,25
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	X006	27.988,99

Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 27.988,99 eura odnosi se na preostali iznos tekućih pomoći od institucija i tijela EU-a (Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo) na izvoru 51 u iznosu od 35.531,06 eura, koji će biti prenesen u 2024. godinu, umanjen za primljene račune početkom 2024. za robu, usluge i naknade iz 2023., koji su plaćeni početkom siječnja 2024., a terete rashode 2023. u iznosu od 7.542,07 eura. U odnosu na ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine, odstupanje je u ovoj godini u tome što HZN u ovoj godini nije zaprimio doznačena sredstva - prihode za rashode s izvora 51 – Pomoći EU koji su izvršeni u iznosu od 3.235,12 eura, već su za financiranje rashoda projekta iskorištena prenesena sredstva uplaćena u prethodnim godinama i višak prethodne godine. Također, odstupanje je i u razlici otvorenih obveza prethodne i 2023. godine (rashodi za račune za prosinac 2022. i prosinac 2023. godine plaćeni u siječnju 2023. i 2024. godine) u iznosu od 262,86 eura manje nastalih rashoda u 2023. godini. Manjak iz 2023. godine odnosi se upravo na odnos ovih dviju kategorija rashoda.

Osim financijskih obveza HZN izvršava i obveze izvještavanja povezane s financijskim poslovanjem prema svim nadležnim institucijama: Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, FINA-i, Državnom uredu za reviziju, Državnom zavodu za statistiku i ostalim institucijama na poziv te ih predaje u zakonskom roku.

HZN zaključno s 31. prosincem 2023. u svojim evidencijama nema ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično), a nema ni saznanja o potencijalnim obvezama prema sudskim sporovima.

KLASA: 001-01/24-03/01
URBROJ: 448-01/01-24-2
Zagreb, 29. travnja 2024.

RAVNATELJ
Igor Božičević